

2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

V.TAŞER

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ İLE
TURİZM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL
FİZİKSEL AKTİVİTELERE KATILIM ENGELLERİNİN
İNCELENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI
(BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Veli TAŞER

Tez Danışmanı

Prof.Dr. Fahri AKÇAKOYUN

BALIKESİR-2019

**T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**BEDEN EĞİTİMİ SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ İLE TURİZM
FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL FİZİKSEL
AKTİVİTELERE KATILIM ENGELLERİNİN İNCELENMESİ VE
KARŞILAŞTIRILMASI
(BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Veli TAŞER

TEZ SINAV JÜRİSİ

Prof. Dr. Fahri AKÇAKOYUN

Balıkesir Üniversitesi- Başkan

Prof. Dr. Erdal ZORBA

Gazi Üniversitesi - Üye

Dr. Öğret. Üyesi Mehmet YANIK

Balıkesir Üniversitesi - Üye

Tez Danışmanı

Pof.Dr. Fahri AKÇAKOYUN

BALIKESİR - 2019

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan
“BEDEN EĞİTİMİ SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ İLE TURİZM
FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL FİZİKSEL
AKTİVİTELERE KATILIM ENGELLERİNİN İNCELENMESİ VE
KARŞILAŞTIRILMASI (BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ) ” başlıklı tez
çalışması, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: ..05../..08../2019

TEZ SINAV JÜRİSİ

Prof. Dr. Fahri AKÇAKOYUN
Balıkesir Üniversitesi
Başkan

Prof. Dr. Erdal ZORBA
Gazi Üniversitesi
Üye

Dr. Öğret. Üyesi Mehmet YANIK
Balıkesir Üniversitesi
Üye

Yukarıdaki Yüksek Lisans Tezi, sınav jüri komisyonu tarafından imzalanarak
06../..08../2019 tarihinde teslim edilmiştir.

Prof. Dr. İzzet KARAHAN
Enstitü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda patent ve telif haklarını ihlal edici etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tezde kullanılmış olan tüm bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim (06/08/2019).

Veli TAŞER

TEŐEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim sürecinde bana aktardığı tecrübeleriyle bu çalışmada çok önemli katkıları olan ve bana her daim zaman ayıran tez danışmanım Prof.Dr. Fahri AKÇAKOYUN'a,

Lisans ve yüksek lisans eğitim sürecince her daim bilgileri ve tecrübeleri ile her zaman bana çok büyük destek olan Doç.Dr. Zekine PÜNDÜK'e,

Tezimin hazırlanmasında bilgilerini ve yardımlarını esirgemeyen Dr.Öğretim Üyesi Mehmet YANIK'a,

Gerek tezimin yazımında olsun gerek hayatımın her anında hep yanımda ve bana destek olan eşim Tuba GÜLER TAŞER'e,

Ayrıca benim bugünlere gelmemde en büyük pay sahibi olan, eğitim hayatımın kahramanı, ağabeyim Metin TAŞER'e ve bana ömrümün her anında destek olan ablam Nazife TAŞER UYSAL ile beni büyütüp bugünlere getiren, üzerimdeki emekleri ödenemez *canım annem ve babama* sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	v
TABLolar DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	3
1.2. Sınırlılıklar	3
1.3. Sayıtlar	3
1.4. Hipotez	4
1.5. Araştırmanın Önemi	4
1.6. Araştırmanın Amacı	5
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Zaman Kavramı	6
2.1.1. Zaman Kullanımı	7
2.1.2. Temel İhtiyaçlar İçin Ayrılan Zaman	7
2.2. Serbest Zaman	8
2.2.1. Serbest Zamanın Türk ve Dünyadaki Tarihsel Gelişimi	9
2.3. Serbest Zamanın Temel Fonksiyonları	11
2.3.1. Dinlenme Fonksiyonu	14
2.3.2. Eğlenme Fonksiyonu	14
2.3.3. Gelişim Fonksiyonu	15
2.4. Rekreasyon Kavramı	16
2.4.1. Rekreasyonun Özellikleri	17
2.4.2. Rekreasyonun Sınıflandırılması	18
2.4.3. Rekreasyona Duyulan İhtiyaç	20
2.5. Rekreasyon ve Spor	23
2.5.1. Sporcu Olarak Katılım	25
2.5.2. Seyirci Olarak Katılım	26
2.6. Turizm	26
2.6.1. Rekreasyon ve Turizm	28

2.7. Fiziksel Aktivite.....	29
2.7.1.Fiziksel Aktiviteyi Engelleleyen Faktörler	30
2.8. Rekreatif Faaliyetleri Engelleleyen Faktörler	31
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	34
3.1. Araştırmanın Modeli	34
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	34
3.3. Veri Toplama Araçları	34
3.4. Verilerin Toplanması	35
3.5. Verilerin Analizi.....	35
4. BULGULAR.....	37
4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular	37
5. TARTIŞMA	55
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
6.1. Sonuç.....	59
6.2. Öneriler	60
KAYNAKLAR	62
EK-1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	68
EK-2. REKREASYON FAALİYETLERİNE KATILIM ÖLÇEĞİ.....	69
EK-3. ETİK KURULU	70
EK-4. ANKET İZİNİ.....	73
EK-5. KİŞİSEL BİLGİLER.....	74

ÖZET

Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğrencileri İle Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Rekreatyoneel Fiziksel Aktivitelere Katılım Engellerinin İncelenmesi ve Karşılaştırılması (Balıkesir Üniversitesi Örneği)

Bu çalışmada amaç Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreatyoneel fiziksel aktivitelere katılmalarının engellenme durumlarının saptanmasıdır.

Araştırmanın evrenini, Balıkesir Üniversitesi BESYO ile Turizm Fakültesinde 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise; Balıkesir Üniversitesi BESYO’da öğrenim gören 150 kişi ve Turizm Fakültesinde öğrenim gören 150 kişi toplam 300 kişi oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak daha önce Türkiye’de çeşitli araştırmalarda da kullanılan (Müderrişoğlu ve ark., 2005, Tütüncü ve ark, 2011), “Rekreatyon Faaliyetlerine Katılımı etkileyen unsurlar Ölçeği” uygulanmıştır. Ön uygulama anketlerinden elde edilen verilerle güvenilirlik analizi yapılmıştır ve ankette yer alan 28 maddenin güvenilirlik-geçerlik katsayısı (Crombach alfa değeri) 0.996 olarak bulunmuştur. Anketimizdeki veriler, istatistiksel sonuçları elde edilme aşamasında uygunluğuna bakılmak suretiyle ki-kare ilişki testi uygulanarak yorumlanmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde ve yorumlarda $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır. Verilerin değeriendirilmesinde SPSS 25.0 istatistik programı kullanılmıştır.

Sonuç olarak, rekreatyoneel fiziksel aktiviteye katılımda cinsiyet, fizyolojik özellikler, alanların durumu, yan nedenler değışkenleri arasında; fakülte ve yüksekokul öğrencilerinin karşılaştırılmasında alanların durumu, negatif içsel denge ve ekonomik durum değışkenleri arasında ve sınıf dağılımına göre fizyolojik özellikler, alanların durumu, ekonomik durum ve organizasyonel unsurlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Rekreatyon, Katılım Engelleri, Balıkesir Üniversitesi

ABSTRACT

A Comparative Study on The Participation Barriers of Physical Education and Sports School Students and Tourism Faculty Students to Recreational Physical Activities: The Case of Balıkesir University

This study set out to identify the participation barriers of physical education and sports school students and tourism faculty students to recreational physical activities.

The population of the research comprises the students at Physical Education and Sports School and Tourism Faculty in 2017 – 2018 academic year. 150 students in Physical Education and Sports School and 150 students in Tourism Faculty 150 students (300 in total) constitute the sample of the study.

For the data collection tool, “Participation of Recreation Activities Scale” was administered to the participants which had been used in several studies in Turkey before (Müdürrisoğluve ark., 2005, Tütüncüve ark, 2011). With the data derived from the pre-test of the scale, reliability analysis of the scale was made and Cronbach reliability coefficient was found as 0.996. The data collected was suitable for nominal and ordinal level data. The data collected after administering the scale were analyzed with the Chi-Square relationship analysis test. In the analysis and interpretation of the data, the significance level was taken as $\alpha=0.05$. SPSS version 25 was used to analyze the data.

The findings of the study suggest that in participating the recreational activities, significant difference was found between physiological features, study fields and side causes. In the comparison of Physical Education and Sports School and Tourism Faculty students, significant difference was found between study field, negative internal balance and economic status. In the comparison of class distribution, significant difference was found between physiological features, study field, economic status and organizational issues.

Keywords: Recreation, Participation Barriers, BalıkesirÜniversity,

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
TDK	: Türk Dil Sözlüğü
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

TABLULAR DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 1. Cinsiyete göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız örneklem t-testi.....	43
Tablo 2. Yaş aralığına göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi.....	44
Tablo 3. Sınıf düzeyine göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi.....	45
Tablo 4. Bölümlere göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	46
Tablo 5. Aile tipine göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	47
Tablo 6. Baba eğitim durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	48
Tablo 7. Anne eğitim durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	49
Tablo 8. Baba meslek durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	50
Tablo 9. Anne meslek durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	51
Tablo 10. Yaşamın geçtiği yere göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	52
Tablo 11. Gelir durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	53
Tablo 12. Gelirin idare durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivite katılım elgellerinin karşılaştırıldığı bağımsız ANOVA testi	54

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No

Grafik1. Katılımcıların yaşa göre dağılımları.....	37
Grafik 2. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımları.....	37
Grafik 3. Katılımcıların sınıf bazında dağılımları.....	38
Grafik 4. Katılımcıların bölüm bazında dağılımları.....	38
Grafik 5. Katılımcıların aile tipi bazında dağılımları.....	39
Grafik 6. Katılımcıların baba eğitim dağılımları.	39
Grafik 7. Katılımcıların baba mesleği dağılımları.	40
Grafik 8. Katılımcıların anne eğitim dağılımları.	40
Grafik 9. Katılımcıların anne mesleği dağılımları.	41
Grafik 10. Katılımcıların yaşamının geçtiği yer dağılımları.....	41
Grafik 11. Katılımcıların aylık geliri dağılımları.....	42
Grafik 12. Katılımcıların aylık gelir idare durumu dağılımları.	42

1.GİRİŞ

Kentleşme oranının giderek arttığı dünyamızda zaman kavramı; bir yerden başka bir yere en kısa sürede ulaşmak olarak algılanmaktadır. Koşuşturmaca içinde şehrin gürültüsüne kendilerini kaptıran günümüz insanoğlu için zaman çok değerli bir kavram olup, daha aktif kullanımı günümüz dünyasındakarşılaşılan zorluklaraalternatif çözümler üretmesindekişinin hayat standartlarını arttırıcı etkinlikler getirmesinde olumlu katkılar sunmaktadır. Bununla birlikte çalışma saatlerindeki azalma ve esneklikle birlikte kişiye kalan serbest zamanın artmasına paralel olarak kendilerine daha çok vakit ayırabilmektedirler. Günlük hayat çizelgemizin içinde daha küçük bir paya sahip olan serbest zaman ortalama günün 1/3 kısmını oluşturmaktadır.

Bireyler çalışma hayatından arta kalan zamanda, öğrenciler derslerinden arta kalan zamanlarda fiziksel aktivitelere katılma ihtiyacı hissetmektedir. Bireyin gün içinde çok fazla zihinsel yorgunluğa maruz kullanıldığı düşünülduğünde fiziksel aktiviteler onun zihnini boşaltmasına yardımcı olmaktadır.

Ülkemizde STK'lar genel ve yerel yönetimler, belediyeler kişilerin serbest zaman kullanımında bireylere çeşitli alternatifler sunmaktadır. Özellikle belediyeler parklar ve çeşitli piknik ve mesire alanlarıyla dinlenme ve rahatlanama imkânı sunmaktadırlar. Ülkemizde güney ve ege sahilleri dinlenmek, rahatlamak, eğlenmek ve iş yükünün stresinden kurtulmak için etkili bir cazibe merkezidir.

Serbest zamanın fazlalığı bakımından üniversite öğrencileri kendilerini şanslı hisseden gruba dâhildir. Gençlik enerjilerinin de vermiş olduğu dinamizmle rekreatif faaliyetlere katılmaları daha kolaydır. Zaman ve dinamizm açısından avantajları olsada belirtilen grubun rekreatif faaliyetlere katılımını engelleyen durumlarda vardır. Serbest zaman faaliyetleri hizmetini sunmak zorunda olan kurum ve

kuruluşlar toplumun bütün kesimine hitap etmeli planlamasını, çalışma koşullarını modern ve etkili bir şekilde yapmalıdır. Üniversitelerin rekreasyon yönetimi ve spor yöneticiliği bölümlerinden mezun olan rekreasyon uzmanlarını görevlendirmeleri idari yapının en üst basamağını bu kişilerden oluşturmalıdır. Yine alt kademe çalışanları uzmanlaşmış yeterli bilgi birikime sahip kişiler arasından oluşturmalıdır.

Gelişmiş ülkelere bakıldığında serbest zamanda yapılan rekreatif faaliyetlerin halka ulaşmasında rekreasyon uzmanları, spor uzmanları, tam zamanlı ve yarı zamanlı çalışanlarla çok sayıda gönüllüden oluştuğu görülmektedir. Sunulan bu hizmetler çoğunlukla bir ücret gerektirmeyen ya da çok az bir ücret isteyen bazı sportif etkinliklerde ise kabul edilebilir bir ücretle halka sunulmaktadır.

Günümüz modern toplumlarına bakıldığında belediyeler, yerel yönetimler ve STK'larda alanında uzmanlaşmış spor kulüplerinin olduğu görülmektedir. Halktan toplanan vergi ile kurulan spor tesisleri, açık kapalı rekreasyon alanları, bütün vatandaşlara kaliteli serbest zaman faaliyetlerine katılma imkanı sunmaktadır. Ülkemizin de gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşması amaçlanıyorsa insana değer vermeli ve rekreatif faaliyetlere daha fazla yer vermesi amaçlanmalıdır.

Zaman elimizden kayıp giden, tutamayacağız, saklayamayacağımız bir olgu olup zamanın değerini bilmek gerektiğini unutmamak gerekir. Zaman bazen bir ilaçtan daha değerli bazen de hiç dinmeyecek bir acının da sebebi olabilmektedir. Zaman yaşamda bir an ise serbest zaman bu anın en güzel meyvesi olmalıdır.

1.1. Problem Cümlesi

Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılımlarına engel olabilecek faktörler nelerdir?

1.2. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın ana sınırlılıklarının dışındaki alt sınırlılıklarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Araştırma 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesinde okuyan öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.

2. Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere bakış açıları hakkında veri elde edilmesi için sınırlandırılmıştır.

3. Elde edilen veriler kullanılan ölçek formundaki sorular ile sınırlandırılmıştır.

1.3. Sayıtlılar

1. Araştırma kapsamında kullanılan ölçek formunda katılım sağlayan öğrencilerin görüşlerinde samimiyetle cevap verecekleri varsayılmıştır.

2. Kullanılan ölçek formunun güvenilir veri toplama amacıyla yerine getirdiği, güvenilir ve doğru veriler elde edildiği varsayılmıştır.

1.4. Hipotez

H₀: Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel aktivitelere katılım engellerine bakış açıları arasında farklılıklar yoktur.

H₁: Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel aktivitelere katılım engellerine bakış açıları arasında farklılıklar vardır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Rekreasyon; günümüz dünyasında yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmesiyle birlikte bireyin yaşam kalitesinin artması için tüm dünya tarafından kabul görmüş ve zorunluluğu git gide hissedilen bir olgu haline gelmiştir.

Yorulan bedenin dinlenmesi, eğlenceli vakit geçirme ve hoşnut kalma gibi kişinin hayatında anlamlı olan bu olguların kapsamını çoğunlukla; “bilgi alış verişi, sanatsala faaliyetler ve hobiler oluşturmaktadır. Kendi alt basamaklarında dinlenme, uyuma, eğlenme, oyun oynama, spor yapma haz almayı; bilgi alış verişi ve sanatsal faaliyetlerde bulunma ise kültürlenme olarak karşımıza çıkabilmektedir (Aydın, 2000).

Kişilerin serbest zamanlarını değerlendirmesinde bireysel, çevresel, ekonomik, sosyal vb. bir çok faktör bulunmaktadır. Üniversite öğrencileride buldukları sosyal ortam, arkadaş çevresi, eğitim durumu, ekonomik gücü, sportif faaliyetlere katılma gibi bir çok değişkene bağlı olarak serbest zaman aktivitelerine katılıp katılmalarında bu değişkenlerden etkilenmektedir.

Bu nedenle Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılmama sebeplerinin karşılaştırılması ve bu sebeplerin ortadan kaldırılmasına yardımcı

olması ve daha kaliteli bir yaşam için sportif fiziksel aktivitelere yönlendirilmeleri açısından bu çalışma önem arz etmektedir.

1.6. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, araştırmanın da problem cümlesi olan “Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılımlarını etkileyen faktörlerin karşılaştırılması.” sorusuna cevap arayarak Balıkesir üniversitesinde okuyan öğrencilerin bakış açısından, rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılımlarına engel olan faktörleri araştırmaktır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Zaman Kavramı

Gün geçtikçe giderek daha da önemi artan bir kavram olarak karşımıza çıkan zaman, hayatımızın günlük çizelgesini oluştururken en dikkat ettiğimiz unsur haline gelmiştir. İnsanoğlunun yaşamına yol veren bu olgu hakkında birçok tanım yapılmıştır.

Zaman; soyut, kesin ölçülemeyen, birçok anlama gelen bir kavramdır. Çoğunlukla ölçü birimi olarak, uzaklık, geçmiş ve gelecek anlamlarını içerir. Zaman kavramı Türk Dil Kurumu sözlüğünde “bir iş ya da oluşun içinden geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre” olarak tanımlanmıştır (Silahtaroglu, 2004).

Zaman, herkesin eşit fırsatta sahip olmasına rağmen aynı şekilde kullanmadığı çok kıymetli, eşsiz bir kaynaktır. Bununla birlikte biriktirilmesi, depolanması, akıp gitmesinin önüne geçilmesi ve yerinin doldurulması mümkün olmayan bir olgudur (Karaoglan, 2006).

Karaoglan, başka bir tanımda ise zamanikişiden kişiye, nesilden nesile değişen bir kavram olarak tanımlamış ve bu sebepten dolayı insanların zamanı kullanma konusundaki yaklaşımları birbirinden farklı olmuştur. Zaman bir algılama anı yaşama olayıdır. İnsanlar, mutlu olduğu bir anda zamanın nasıl geçtiğini anlamazken, mutsuz olduğu durumlarda sanki zamanı durmuş gibi hissederler (Karaoglan, 2006).

Zaman kıymetlidir; durdurulması, geriye getirilmesi ve yerini başka bir şeyle telafi edilmesi imkânsızdır. Yaşadığımız her dakika, ömürden akıp giden parçadır. Bu sebebdendir zaman, yaşamın kendisidir ve insanın yaşamını güzelleştirmek, yaşam kalitesini artırmak için zamanı iyi kullanması gerekmektedir (Arslan, 2013).

Ardahan'a göre zaman insanların ellerinin arasından akıp giden ve asla geri getiremeyeceği bir kavramdır. Bu sebeple değerinin anlaşılması için zamanın iyi planlanması ve kullanılması gerekmektedir. Zamanın kullanımını etkileyen birçok neden bulunmaktadır bunlar kişisel, sosyal, kültürel, örgütsel ve çevresel faktörlerdir (Ardahan, 2004).

2.1.1. Zaman Kullanımı

Gelişmiş ülkeler zamanın değerini bildiklerinden zaman kullanımı konusunda oldukça bilinçlidirler. Zamanın kullanım şekli gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler arasındaki gelişmişlik düzeyinin belirlenmesinde önemli bir etkidir. Zamanın iyi kullanabilmesi bir çok etkeni bir arada barındırmaktadır, bunlar arasında bireyin kendisine, çalışma yaşantısına, sosyal çevresine, dinlenmesi ve eğlenmesine, ruhsal ve bedensel isteklerinin sağlanması amacı oluşturduğu zamanın en önemlileridir ve bu etkenler arasındaki dengeyi iyi planlamasına bağlıdır (Köktaş, 2010).

Zamanı verimli ve etkin kullanabilmek bir eğitim olayıdır ve kişinin gerekli eğitimi almış olması gerekir. Bu eğitim görevi öncelikle ailelerin ve okullarda başlar ve onların yapması gereken bir sorumluluktur. Zamanın yanlış ve boş yere amaçsızca kullanımı sonucu ortaya çıkan sorunlar, başta kişiyi olmak üzere bütün toplumu etkilemektedir. Bu sorun, yeri geldiğinde fizyolojik sorunlardan daha tehlikeli olabilmektedir. Zamanın kullanımını insanın kendisi yetkisi dahilinde olmalıdır. Zaman kullanımı, planlanması, harcanması insanın kendi inisiyatifinde olduğunda onu daha verimli kullanması çok daha mümkün olabilir. Zamanın kullanımının iplerini kendi elinde tutan kişi başlarda bir tutuklu, gerginlik yaşayabilir ancak; daha sonra zamanı doğru ve etkin bir kullanım sayesinde verimli ve mutlu bir dönem geçirir (Karaküçük, 2014).

2.1.2. Temel İhtiyaçlar İçin Ayrılan Zaman

İnsanların hayatlarını devam ettirmesi için gün içinde yapması gereken bazı zorunlu ihtiyaçlar vardır bunlar: yemek yemek, uyumak, dinlenmek, kişisel bakım

ve temizlik, giyinmek, çalışmak gibi ihtiyaçlardır. Bu ihtiyaçlar kişiden kişiye göre farklılık göstermekte ve ihtiyaçlar için ayırdıkları zaman dilimide buna bağlı olarak değişmektedir (Ok, 2008).

2.2. Serbest Zaman

İnsanların zaman kullanma biçimlerinde yapması gereken zorunlu ihtiyaçlardan dolayı benzerlikler vardır. İnsanlar günlük zamanını farklı dilimlere ayırmış ve bu dilimleri yapması gereken ihtiyaçlara ayırmıştır. Zamanının bir kısmını mal ve ya hizmet üreterek çalışma zamanı olarak kullanılır. Yine zamanının bir kısmını ev ve aile sorumluluklarına, başka bir kısmını toplumsal yaşamına ayırırken, bir kısmı yemek yeme, uyuma gibi yaşaması için zorunlu ihtiyaçlara ayırmıştır. Bütün bu ihtiyaçlardan geriye kalan ise serbest zamandır (Arslan, 2013).

Serbest zamanın, baskıyı azaltmak, engellemelerden özgürlüğü seçmek, çalışma hayatından geriye kalan zaman, yapılması mecburi sosyal sorumluluklar yerine getirildikten sonra arta kalan zaman şeklinde tanımlandığını görmekteyiz (Torkildsen, 1999).

Harris (2005) serbest zaman birey için isteklerini yerine getirebileceği bir özgürlük seçme yeridir, kişinin özgürce seçim yapabilmesini ve kendini anlatabilmesini ya da zevk alma veya memnuniyet durumunu olarak ifade etmektedir.

Bununla birlikte, serbest zaman olgusunun geçmişten günümüze gelişim sürecine bakıldığında ilk çağlarda ve sonraki zamanlarda önemi olmayan ve çalışma hayatına dayalı bazı kavramlar sanayi devrimiyle birlikte çalışmak, tasarruflarda bulunma, sermaye birikimi ve benzeri tanımların yeni sosyolojikolgular olarak karşımıza çıktığı ve serbest zamanın dağınıklık ve miskinlik olarak değerlendirildiği görülmektedir. Çalışmanın öncelikli olduğu sanayi devrimi döneminde serbest zaman, çalışma hayatında yorulan kişilerin bedensel güçlerini toplarlamasına ve

vücut dengesini bulmasına yardımcı olan dinlenme fonksiyonunu yerine getirmektedir (Güngörmüş, 2007).

Çalışma hayatının ağır koşullarında hem bedenen hemde zihnen yorulan kişilerin çalışma dışı kalan zamanlarında, bedensel ya da zihinsel olarak yorulmalarından dolayı dinlenme yolunu seçmeleri günümüzde de küçünsemeyecek kadar fazladır. İnsanların zihinsel ve ruhsal olarak kendilerini toparlanmalarını sağlamak amacıyla günümüzde gittede artarak devam eden ve her geçen gün yenilerini keşfettiği “serbest zaman uğraşları/hobileri” bunun en önemli göstergesidir (Komili, 1997).

Bir çok kişi tarafından aynı anlamda olduğu düşünölen serbest zaman (leisure) ve serbest zaman kullanımı (recreation) farklı olan iki kavramdır. Serbest zaman; bireyin çalışma hayatı dışında, yapmak zorunda olduğu görev ve sorumluluklar dışında kalan ve kişinin hobileri, zevkleri, istekleri doğrultusunda kendi iradesi yönünde kullanabileceği bir zamandır. Serbest zamanı kullanabilme serbest zamanda yapılan aktiviteler ile ilgilidir. Serbest zamanı kullanma daserbest zamanın uyguması olarak karşımıza çıkmaktadır (Tezcan, 2007).

Serbest zaman, vakit geçirme, zamanı boşa kullanma aracı olmamalıdır. Serbest zamanın olumlu, planlı, kaliteli değerlendirilmesinin bireye ve topluma birçok açıdan çeşitli yararları vardır. Serbest zamanının değerlendirilmesi ister birey, ister grup için olumlu, gönüllü, yapıcı davranışları geliştirici olmalı, zamanı öylesine harcamak değil de, kaliteli ve etkin kullanmayı gerektirmektedir (Nurettin, 1973).

2.2.1. Serbest Zamanın Türk ve Dünyada Tarihsel Gelişimi

İlk insanlar, günlerinin büyük bölümlerini temel ihtiyaçlarını için harcarken bunların dışında kalan zamanlarını da aileleri ile geçirmekteydi. Bu dönemde en önemli faaliyet avlanmak yâda doğadan yiyecek toplamaktı (Arslan, 2013).

Serbest zaman ilk çağlarda avlanma ve toplayıcılık gibi birçok temel ihtiyacının ortadan kalkması ile ortaya çıkmıştır (Torkildsen, 1993).

Günümüzde serbest zaman faaliyeti olarak kabul edilen; avlanmak, atabilmek, el sanatları gibi faaliyetler ilk çağ insanları için yaşamlarını sürdürmesi gereken zorunlu bir ihtiyaç olarak önümüze çıkmaktadır (Aydoğan, 2003)

Serbest zaman anlayışı olgusunun tam olarak çıkması antik Yunan dönemine rastlamaktadır. Bu dönemde ortaya çıkan aristokrat sınıfla birlikte serbest zaman önemi anlaşılan bir faaliyet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Antik Yunanda insanlar serbest zaman faaliyetlerine büyük önem vermekteydi bunun en önemli örneğini olimpiyat oyunları oluşturmaktadır (Güngörmüş, 2007).

Antik Yunan demokrasisinin yarattığı hümanist düşünce ve felsefi akımın devamı olan Roma İmparatorluğu döneminde özellikle büyük arenalarda yapılan gladyatör dövüşleri büyük kitleleri bir araya getiren organizasyonlar olarak dikkat çekmektedir. Sanayi devrimi ile birlikte insan gücünden makinelerin yapmış olduğu seri üretime geçilmesiyle insanlara duyulan bedensel güç azalmış buna bağlı olarak çalışma sürelerinde kısaltmalar oluşmuştur. Sanayi devriminin ilk zamanlarında 70-75 saat olan haftalık çalışma süreleri 20. Yüzyılın ilk çeyreğiyle haftalık 40-45 saate düşmüştür. Böylelikle insanlara iş dışında artı kalan artmış insanların serbest zaman aktivitelerine artışı sağlanmıştır (Karaküçük, 1997).

Türkler ilk çağlarda göçebe bir yaşam sürdürdüğünden günlerinin büyük bir bölümünü at sırtında, avcılık ile geçirmiş artı kalan zamanlarda dinlenmişlerdir. Yerleşik hayata geçmeleri ile serbest zaman faaliyetlerinde bulunmaya başlamışlardır. Bunlar arasında; resim çizmek, sportif faaliyetlerde bulunmak, en önemlileri arasındadır. Anadolu toplumlarına bakıldığında serbest zaman faaliyetleri arasında savaççı bir toplum olmamıza dayanarak atıcılık, savaş taktikleri, ok ve kılıç kullanma vb. birçok faaliyetde buldukları görülmektedir (Karaküçük, 1997).

Günümüzde serbest zaman insanlar için ruhsal ve bedensel olarak kendilerini yenilemelerine, dinlenmelerine, hobilerini yerine getirmelerine ve kaliteli zaman geçirmelerine dayalı bir olgu haline gelmiştir. Çalışma saatlerin kısaltılması, insanların yaşam kalitelerini artırmak istemeleri '3 sekiz' adıyla anılan 8 saat çalışma, 8 saat

rahatlama ve 8 saat uyumadan meydana gelen olguyu karşımıza çıkarmıştır (Karaküçük, 1997).

Günümüz modern dünyasında oluşan rekreasyon kavramının ülkemizde 1970'li yılların başında ABD'den ilham alınarak hayata geçirilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Özellikle iş hayatındaki çalışma sürelerinin kısalması ve koşullarının düzeltilmesi ile ülkemizde rekreasyon olgusu modern anlamda yerini bulmuştur. Bu gün bakıldığında ülkemiz rekreatif faaliyetler için bir çok imkan sunmaktadır. Belediyeler, yerel yönetimler, kamu kurumları, özel sektör ve birçok STK'a rekreatif faaliyetlerin halk hizmetine sunulmasında çaba sağlamaktadır (Tezcan,1993).

2.3. Serbest Zaman Temel Fonksiyonları

Bucher (1979) serbest zaman etkinlik alanlarını şu şekilde sıralamıştır.

Müzik uğraşları;

- Enstrümantal
- Müzikçalışması
- Orkestra çalışması koro toplulukları
- Oda müziği çalışmalarıvb.

Dans faaliyetleri;

- Folklorik danslar
- Sosyal danslar
- Modern danslar
- Balo etkinlikleri

Sanat ve el becerileri;

- Plastik sanatlar
- Deri işleme
- Grafik sanat

- Serami
- Maden işleme
- Fotoğrafçılık
- Sanatsal yapılar
- Dikişnakış

Spor ve oyun;

- Okçuluk
- Badminton
- Raket sporları (masa tenisi, tenis)
- Top oyunları
- Eskrim,
- Golf
- Eğitsel oyunlarvb.

Sahne çalışmaları;

- Oyunlar
- Festivaller
- Kulüpetkinlikleri

Açık hava etkinlikleri;

- Kamplar
- Piknik
- Kamp ateşi eğlencesi
- Kano
- Balıkçılık
- Doğayı koruma etkinlikleri

Çeşitli etkinlikler;

- Bahçe işleri ve çevrecilik
- Tartışma forum
- Oyunlar/zihinsel oyunlar

İnsanların 1980'lerin sonlarından itibaren teknolojinin hızla ilerlemesiyle makineleşmeye dayalı sanayinin sonucu çalışma saatlerinin kısaltılması ve tatil günlerinin arttırılmasıyla, daha fazla çeşitlenmektedir serbest zamana sahip olmakta ve bu serbest zamanını değerlendirebileceği yöntemler. Kitle iletişim araçlarının etkisinin çok fazla olduğu toplumlarda serbest zaman değerlendirme, alternatifleri gözden geçirme, uygun seçenekleri belirleme ve eğlenme, dinlenme yöntemlerini, yine bu araçlar aracılığıyla insanoğlu kullanmaktadır (Turhan, 2014).

Serbest zaman, çalışma hayatında veya yapmak zorunda olduğu aktivitelerde yorulan bireylerin fiziksel güçlerinin yeniden toparlanmasına, vücut dengelerini yeniden kazanmalarına yardımcı olan dinlenme fonksiyonunu yerine getirmektedir (Turhan, 2014).

Birçok kişi tarafından dinlenme fonksiyonunun sadece fiziksel yorgunluğu gidermek olduğu düşünülmesine karşın, bireylerin ruhsal yorgunluklarının da giderilmesi ve rahatlatılması göz ardı edilmektedir. Dinlenme fonksiyonu kadar eğlenme ve gelişim fonksiyonlarında bireyin fiziksel ve ruhsal sağlığı için önem arz etmektedir (Samuk, 2014).

Karaküçük, yapmış olduğu çalışmada serbest zamanın temel fonksiyonundan bahsetmektedir. Bu fonksiyonları üç başlık altında incelenmektedir. Bunlar: dinlenme, eğlenme ve gelişim (kendini geliştirme) fonksiyonlarıdır (Karaküçük, 1997).

Bireylerin serbest zamanlarında yapacağı etkinlikler iş hayatında, sosyal hayatında kendini yenilemesinde oldukça önememli bir yere sahiptir. Kropoktin ve Russel serbest zamanın önemini ve temel fonksiyonlarda belirteceğimiz olguları çok önceden sezmiş ve çalışmanın değil serbest zamanda yapılan etkinliklerin anlamının daha kapsamlı ve yaşamın bir nevi anahtarı olduğunu dile getirmişlerdir (Russell, 1997).

2.3.1. Dinlenme Fonksiyonu

Karaküçük (2005) dinlenme fonksiyonunu; serbest zamanı en çok vurgulayan bunun yanında kişiden kişiye farklı algılamalarla, çalışma hayatının devamı olarak değerlendirilen temel bir fonksiyon olarak dile getirmektedir.

Scott (1993) işe gitmemezi gerektiren günlerde enerjik, disiplinli, verimli sabahlar istiyorsanız, dinlenmeye yeterince zaman ayarmış olmamız gerekmektedir. ‘‘Tam olarak verimli zaman, toplam dinlenme zamanına bağlıdır’’ şeklinde serbest zamanda dinlenme fonksiyonunun ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Dinlenme, çalışma hayatı sonu oluşan stress, yorgunluk, fizyolojik ve ruhsal yorgunluğu ortadan kaldırmayı en aza indirmeyi amaç edinmiştir. Günlük çalışma saatlerinin bugüne kıyasla 12 ile 15 saat arasında değiştiği Endüstri Devriminin ilk zamanlarında, çalışanlar,serbest zamanlarındaki dinlenme fonksiyonlarını yorulan bedenlerinin fiziksel güçlerini tekrardantoplama amacıyla kullanmış bulunmaktadırlar. Bu dönemde işçiler için serbest zaman, çalışılan gün sonunda yorulan bedenlerinin diğer güne fiziksel olarak hazır olmasını sağlamalarıdır (Karaküçük, 2008).

2.3.2. Eğlenme Fonksiyonu

Bugün insanların, serbest zaman etkinliklerine katılım sayısının fazlalığına bakılarak dah fazla sosyalleşmiş olduğu algısı yaratılmıştır, ve bulunduğu sosyal çeverede bir o kadar başarılı sayılmakta, statüleri artmaktadır. Günümüz dünyasında eğlenceye verilen önemin hızla arttığı görülmektedir (Tezcan, 1993).

Bu bağlamda bireyler artık birçok sportif, kültürel, sanatsal ve eğlenmek amaçlı etkinliklere çok sık katılmaktadır. Spora, sanata, kültüre ve eğlence etkinliklerine olan ilgi 19. Yüzyılın son çeyreğinde dönemin getirmiş olduğu etkiyle artmış duygusal, fiziksel ve ruhsal sağlıklarına verdikleri önemde artış göstermiştir

ve günümüzde degittikçe daha çok artmaktadır. Mototonuğu, sıkılğanlığı yok eden veya motonluktan kurtulmak için eğlenme ve rahatlamayı ifade eden, yarışmanın oyun zevkin önüne geçmediği tüm spor aktiviteleri ile diğer aktiviteler ister faal ister durağan olsun bazı aktivite çeşitlerine katılma imkanı sağlamaktadır (Karaküçük, 2008).

Eğlence, bireyin yaşamdan haz almasını, yaşantısına olumlu katkılar getirmesini sağlar. Eğlenme fonksiyonunu bireyden bireye çeşitlilik göstermekte ve bireyler eğlenme aktivitelerini farklı şekilde göstermektedirler. Kimi sisevdiği ve zevk aldıkları çevrelere giderken, kimisi arkadaşlarıyla hoş güzel vakit geçirmeyi tercih etmektedir. Bunlara karşın televizyon karşısında vakit geçirerek eğlenenlerin sayısında oldukça fazladır. Yemek yemek, nefes almak kadar eğlenmek de insanların kendilerini deşarj etmesi yenilemesi için zorunlu bir ihtiyaçtır (Howe, 2002).

2.3.3. Gelişim Fonksiyonu

Gelişim fonksiyonu, insanı gündelik hayatın monotonluğundan kurtaran, onu fotansiyelinin farkına varmasını sağlayarak daha geniş, daha kapsamlı sosyal çevrelere katılmasına olanak sağlayan, bireyin kendisini, kişiliğini, becerilerini geliştirmesine yardımcı olan, bununla birlikte çıkarıcı olmayan faaliyetleri içermektedir (Karaküçük, 2005).

Serbest zamanın kullanımı sonucunda iyi ya da kötü bazı değerler ortaya çıkmaktadır. Serbest zamanın yerinde ve değerinde kullanıldığı zaman insana dinlenmek, eğlenmek, kendini geliştirmek, sosyalleşmek, duygu ve düşüncelerini, bilgisini genişletmek, kendi sorumluluğunu özgürce yaşayarak vaktini kullanmak, seçtiği çalışmalarda kendine göre bir yol izleyerek insanın kendi kendini bulmasına yardımcı olmaktadır (Karaküçük ve Ekenci, 1995).

Serbest zaman kötü kullanıldığında ise; bireylerde zararlı alışkanlıklar, durgunluk, gevşeklik, tembellik, dikkatsizlik, serserilik, sıkılğanlık, bezginlik, sinirli

olmak gibi olumsuz davranışlara sahip olmasına itmektedir. (Karaküçük ve Ekenci, 1995).

2.4. Rekreasyon Kavramı

Rekreasyon kavramı latince “re-tekrar” ve “create-yaratma” kelimelerinden gelmekte olup, bir şeyin baştan yaratılması, o şeyin yeniden kazanılması anlamını ifade etmektedir (Akten, 2003).

TDK rekreasyonu “bireylerin serbest zamanlarında, spor ve eğlence maksadıyla gönüllü bir şekilde katıldıkları faaliyetler olarak tanımlamıştır” (Türk Dil Kurumu, 2012).

Rekreasyon, serbest zaman etkinliklerinin bireysel veya toplu olarak doğrudan kullanımı ile gönüllü olarak yapılan ve birey için haz dolu istek ve ihtiyaçların acilen karşılanması için gereklidir. Bu nedenle rekreasyon kişiler için önemlidir, bireylerin istekli katıldıkları ve bireysel gelişimine katkıda bulunan bir serbest zaman tecrübesidir (Rossman ve Schlatter, 2000).

Karaküçük rekreasyonu; insanın günlük fazla çalışma yükü, sıradanlaşmış hayat tarzı ve kötü çevre koşulların de artması ile tehlike arz eden veya olumsuz etkilendiği düşünülen fizik ve ruh sağlığını tekrar elde etmek, korumak veya devamını sağlamak, bununla birlikte zamandan zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu yapması gereken ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız serbest zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllülük esasına dayanan, bireysel veya grup içinde seçerek yaptığı etkinlikleri rekreasyon olarak ifade etmektedir (Karaküçük, 1999).

Günümüz modern toplumlarında serbest zamanların değerlendirilmesinde sportif faaliyetler, kültürel, sanatsal ve mesleki faaliyetler insan oğlunun toplumsal, sosyal, siyasal ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmaktadır (Erkal, 1998).

Rekreasyon kavramına bağlı ortaya çıkan rekreasyon aktiviteleri (futbol, basketbol başta olmak üzere sportif etkinlikler, sinema, tiyatro, konser gibi kültürel etkinlikler, parklar, bahçeler, kafe, restoran gibi sosyal etkinlikler ve eğlenceye dayalı etkinlikleri gibi) 1990 yıllardan itibaren çok hızlı gelişen bir endüstriyel bir faaliyet olarak görülmektedir (Aktaş, 2011).

2.4.1. Rekreasyon zellikleri

Teknolojinin hızla ilerlemesiyle farklılaşan dünya düzeni ve bunun getirdiği değişen yeni ekonomik sistemlere bağlı olarak yeni oluşan toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda tüketim anlayışının merkezi konumunda bulunan büyük alışveriş merkezleri toplumun büyük bir kesimi için cazip bir rekreasyon merkezine dönüşmüştür. Tüketim anlayışının egemen olduğu günümüz dünyasında gelinen bu toplumsal değişim, rekreasyon kavramı ve rekreasyon mekanlarında farklı boyutlara taşımıştır. Esas amacı bireyin kendini yenilemesi ve bireylerin kişisel gelişimini amaçlayan rekreasyon; bu insani ve toplumsal özelliklerini tüketim toplumunun insanlar üzerinde yapmış olduğu baskılar altında yıpranmaya başlamıştır. Modern dünyada bireyler, merkezinde tüketim anlayışını merkeze alan aktivitelerle rekreasyon ihtiyaçlarına gidermeye başlamışlardır (Aktaş, 2011).

İresinde çok fazla aktivite imkanı bulunduran, kişilerin istek, ihtiyaç, amaç ve katılım durumlarına gore farklı istekler doğrultusunda oluşan rekreasyonun özellikleri konusunda herkes tarafından kabul görmüş ortaktanıma ulaşmak oldukça zordur (Aktaş, 2011).

Karakk (1999) rekreatif faaliyetleri başka faaliyetlerden ve olgulardan farklı kılan kavramlardan bazılarını aşağıda sıralanmıştır.

- Rekreasyon aktivitelerinin seçimi gönüllülük esasına dayalı olmalıdır.
- Rekreasyon, toplumun ahlaki ve manevi değerlerine uygun olmalı ve sosyal değerlerle ters düşmemelidir.
- Rekreasyon evrensel olarak uygulanmaktadır.

- Rekreasyon haz ve mutluluk sağlayan bir faaliyettir.
- Rekreasyon, kişinin kendisini ifade edebilmesine imkân sağlayıcı faaliyetler içermelidir.
- Enkinliklere süreklilik mecburiyeti bulunmalıdır.
- Rekreasyon, serbest zaman içerisinde yapılan bir etkinliktir.
- Toplumun her kesiminin faaliyetlere katılımına olanak sağlanmalıdır.
- Rekreasyon etkinliklerinde tercihler kişinin kendi kararına bırakılmalıdır.
- Rekreasyonel faaliyetleri iklim ve mevsim şartına bakılmaksızın uygulanabilir olmalıdır.
- Rekreasyon bir aktivite gerektirmelidir.
- Rekreasyon içerisinde bir çokfaaliyeti barındırmaktadır.
- Özgürlük hissiverir.
- Rekreasyonun amacı kişiden kişiye farklılık gösterir.
- Rekreasyonel faaliyetlerin katılımcıya kişisel ve toplumsal kazanımlar oluşturulması beklenir.
- Bir rekreasyon faaliyeti yapılırken aynı zamanda ikinci daha fazla rekreasyon faaliyeti yapma imkanı vardır.
- Rekreasyon etkinlikleri, iş bilirkişiler tarafından üstlenilir.
- Rekreasyon eylemi, planlı veya plansız veya beceri sahibi olmayan kişilerle ya da organize olmamış mekânlar da yapılabilmektedir.
- Rekreasyon, rekreatif etkinliklere katılma sonucu ortaya çıkan bir olgudur (Karaküçük,1999).

2.4.2.Rekreasyon Sınıflandırılması

Karaküçük (2005) bireylerin, rekreatif aktivitelerinde katılımın, amaç ve beklentilerinin de yapılacak olan bir sınıflandırmada etkili bir rol alacağını belirten bir sınıflandırmanın yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

Amaçlarına göre rekreasyon sınıflandırılması

- Sanatsal amaçlı
- Turizm amaçlı

- Sportif amaçlı
- Toplumsal amaçlı
- Kültürel amaçlı
- Dinlenme amaçlı

Çeşitli kriterlere göre rekreasyonun sınıflandırılması

- Yaş faktörüne göre sınıflandırma
- Faaliyetlere katılanların sayısına göre sınıflandırma
- Zamana göre sınıflandırma
- Kullanılan mekâna göre sınıflandırma
- Sosyolojik muhtevaya göre sınıflandırma

Özel işlevleri dikkate alınarak belirli eylem ve durgunluk hallerine göre ya da fonksiyonel açıdan sınıflandırma

- Orman rekreasyonu
- Fiziksel rekreasyon
- Estetik rekreasyon
- Uluslar arası rekreasyon
- Sosyal rekreasyon
- Ticari rekreasyon

Küçüktopuzlu rekreasyonu aşağıda şekilde sınıflandırmıştır (Küçüktopuzlu, 1991).

- Etkin rekreasyon
- Edilgen rekreasyon
- Ticari rekreasyon
- Sosyal rekreasyon
- Kırsal rekreasyon
- Estetik rekreasyon
- Entelektüel rekreasyon
- Orman rekreasyonu
- Kapalı yer rekreasyonu
- Açık hava rekreasyonu

Tribe ise rekreasyonu basit anlamda üç gruba ayırarak incelemiştir (Tribe, 1995).

Evde Yapılan Rekreatif Etkinlikler

- Müzik dinlemek
- TV veya video izlemek
- Radyo dinlemek
- Kitap okumak
- Bahçe işleri ile uğraşmak
- Oyun oynamak
- Egzersiz yapmak
- Hobilerle ilgilenmek

Evde Dışında Yapılan Rekreatif Faaliyetler

- Sportif etkinliklere katılım
- Eğlenceli aktivitelere katılım
- Hobiler
- Çeşitli alanları ziyaret etmek
- Bir şeyler içmek veya yemek
- Bahis veya kumar

Seyahat ve turizm

- Herhangi bir yere seyahat
- Bir yerde konaklamak

2.4.3. Rekreasyona Duyulan İhtiyaç

Özelike İkinci Dünya savaşından sonra hızla ilerleyen sanayi ve teknolojiyle birlikte köylerden kentlere doğru bir nüfus hareketi sonucu kentlerde oluşan nüfus artışıyla hızlı kentleşme, insanlar üzerinde kentde yaşamının fiziksel ve psikolojik zorluklarını gittikçe daha çok hissetmelerini sağlamaktadır. İnsanlar aşırı karmaşık, çarpık, düzensiz ve sıkışık şehir yaşamı içerisinde ruhsal ve bedensel olarak yıpranmakta, sağlıklarını korumakta zorlanmakta ve buna bağlı olarak üzerlerindeki

olumsuzlukları atmak için rekreasyona yoğun bir şekilde ihtiyaç duymaktadır (Uzun ve Müderrisoğlu, 2010).

Rekreasyon faaliyetlerin kişilere ve topluma sağladığı faydalar rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenleri arasında gelmektedir. Kişisel faydaları arasında; fiziki gelişiminin yaratılması, ruhsal sağlığının korunması, kişinin sosyalleşmesine yardımcı olması, kişinin yetenek ve becerilerinin geliştirilmesi, motivasyonunu artırılarak iş hayatında verimli kullanması, yaşamdan haz almasını sağlaması. Toplumsal açıdan faydasına bakıldığında ise; toplumun genelek-göreneklerini ve isteklerini dikkate alarak toplumsal bütünleşmeyi ve kaynaşmaya olanak vermesi, insana ve demokratik özgürlükçü bir devet oluşturulmasına katkısı, rekreasyona hissedilen ihtiyaç maddelerinden belli başlarını oluşturmuştur (Uzun ve Müderrisoğlu, 2010).

- Fiziki Sağlık Gelişimi Yaratır; Rekreasyon faaliyetleri içinde, birçok insanın rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilecek çeşitlilikte ve özelliikte olan bedenin eğitimi ve spor etkinlikleri açısından önemli bir yer tutmaktadır. Etkinlikler kişinin ağır hareketlerinden doğan sorunların çözümü ve sağlıklı zinde yaşamasında büyük roller üstlenmiştir.
- Ruh Sağlığı Kazandırır; Kişinin iş, aile, okul ve hayatındaki sorunları onun sinir sisteminin yorulmasına ve ruhsal dayanma gücünün azalmasına neden olabilir. Rekreatif faaliyetler ile günün ruhsal yorgunluğu atılarak bir yenilenme sağlanır.
- İnsanı Sosyalleştirir; grup olarak katılılan rekreatif faaliyetler, insanın sosyalleşmesinde ve toplumla kaynaşma sağlamasında önemli katkıda bulunur.
- Kişisel Beceri ve Yeteneğin Gelişmesini Sağlar; İnsanın hangi düzeyde bir beceri veya yetenek düzeyinde olduğu gönüllü ve hoşuna giden bir iş yaptığı işte ancak anlaşılabilir.
- Rekreatif Faaliyetler, insanın her döneminde yaratıcılığına katkıda bulunur. Yaratıcı olmak, insanın içinde gizli olan çoğu insanın farkında bile olmadığı yeteneğidir. Yaratıcı özelliklerin açığa çıkması deneme yaparak ortaya çıkar. İnsan sonucunda başarılı ya da başarısız olacağını düşünmeden cesaretini toplayarak rekreatif faaliyetlerde bulunmalıdır.

- Çalışma Başarısı ve İş verimin artırır; Rekreasyon, iyi bir organizasyon akılcı bir lider ve doğru bir seçim sonucunda faaliyete katılan insanın iş verimini artırmakta ve de başarısına katkı sağlamaktadır.
- Ekonomik Hareketi Geliştirir; Kişi serbest zamanlarını değerlendirirken, seçtiği etkinlikle ekonomiye katkıda bulunan bir üretim sağlayabilmektedir.
- İnsanı Mutlu Eder; Rekreasyonun amaçlarından birisi dekişinin mutluluğuna katkıda bulunmaktır.
- Toplumsal Dayanışma ve Bütünleşmeyi Sağlar; Ortak bir amaç etrafında yapılan rekreatif faaliyetler toplumun bütün kesimlerinden bireyleri kapsamaktadır. Rekreatif aktivitelere bulununırken sosyal, ekonomik veya eğitim farklılıkları ortadan kalkar ve ya es asgari seviyeye iner. Toplumun bütün kesimlerinden insanlar ortak amaç ve zevkleri doğrultusunda aktivitelere birlikte katılırlar.
- Demokratik Toplumun Yaratılmasında İmkân Sağlar; kişilerinin sosyal ilişkilerinde ve toplumsallaşmanın gerektirdiği kurallara uyulmasında rekreatif faaliyetler önemli rol oynar (Tezcan, 2007).

İnsanların rekreatif faaliyetlere gereksinimlerini belirlemede ve bu gereksinimlerin ortaya çıkarılmasında önemli araştırmalar yapan Torkildsen, rekreasyona duyulan temel ihtiyaçların bazılarını şu şekilde sınıflandırmıştır (Torkildsen, 2005).

- Macera, rahatlama, kaçış ve fantezi gibi yeni deneyimler
- Tanımlama ve teşhiskoymak
- Güvenlik
- Liderlik (diğerlerini yönlendirmek veya kontroletmek)
- Sorumluluk ve sosyal etkileşim (diğerleriyle birlikte olmak ve etkileşim)
- Zihinsel aktivite (farkındalık veanlamak)
- Yaratıcılık
- Başkalarına hizmet etmek (ihtiyaç duyulmaihtiyacı)
- Fiziksel aktivite ve zindelik.

2.5. Rekreasyon ve Spor

İnal, sporu ferdin doğal çevresini, insan ve çevre haline getirirken elde ettiği becerileri geliştirirken önceden belirlenmiş kurallar çerçevesinde materyalli yâda materyalsız, bireysel vede toplu, serbest zamanı yâda bütün zamanını kapsayacak içerikte mesleği haline getirdiği, sosyalleşmeyi sağlayıcı, ruh ve beden sağlığına katkıda bulunan, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olay olarak tanımlamıştır (İnal, 2003).

Spor kavramına bakıldığında insanlık tarihinin başlangıcı kadar eski ve uzun olduğu, gün geçtikçe yaşamımızda git gide daha fazla yer kaplayan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Soydan, 2006).

Spor, rekreatif aktiviteler arasında en çok kullanılan faaliyetlerin başında gelir. Nedenine gelince spor toplumun bütün katmalarının genç , yaşlı , erkek, kadın ayrımı yapmaksızın her türlü rekreatif faaliyetlerde bulunduğu bir aktivite çeşididir. Spor açık veya kapalı mekanlarda, araçlı veya araçsız, yumuşak veya sert, bireysel veya grupla, milli veya milletlerarası yapılabilen ve daha bisürürü özelliği ile çeşitliliği, farklılığı ve bireyleri toplumsallaştırmasıyla birçok alternatif sunabilmektedir (Başoğlu, 2011).

Sanayi devriminin sonucunda üretim ekonomisine geçilmesiyle bireylerin ekonomik durumlarındaki gelir artışıyla, hayat standartları, serbest zaman, teknolojinin ilerlemesi, ulaşım ağındaki kolaylık ve insanoğunun rahatına düşkünlüğü insanların rekreasyon faaliyetlerine yönelmelerine olanak sağlamıştır. Bütün dünya gibi ülkemizde yaşanan bu gelişmelerle birlikte özellikle 1980'lerden sonra spor faaliyetleri turizm ekonomisindeki payını ve önemini gitgide artırmış, en fazla doğa sporlarının yapıldığı spor turizmi hızlı bir ivme yakalamıştır. Kaliteli spor turizmi seçenekleri ile sportif aktiviteler modern ve güçlü organizasyonlarla ülke çapında yaygınlaştırılmış ve güçlendirilmiştir (Koçan,2007).

Çalışma sürelerinin kısalması ve bireylerin daha fazla dinlenme ihtiyacına paralel olarak artan serbest zaman faaliyetlerinden biri olan sportif faaliyetler, bireyin toplum içindeki sosyal statüsünü tamamlandırıcı bir özellik taşımaktadır. Öyleki; statüsü işçi olan bir bireyin serbest zaman etkinliklerinde spor faaliyetlerine katılarak belirli bir fonksiyonu yerine getirmesi toplumdaki statüsünün artmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda bir bireyin serbest zaman faaliyeti olarak değerlendirdiği spor, toplum içindeki sosyal statüsünün bir üst seviyeye geçmesi için olanak sağlamaktadır (Erkal, 1992).

Sonuç olarak spor, rekreasyon faaliyetleri arasında en çok tercih edilen bir faaliyet türü olma özelliği taşımaktadır. Spor rekreasyon aktivitelerinin en kapsamlı, en geniş, en çeşitli, ve en çok ilgi çeken alanların başında gelmektedir (Cevahircioğlu, 2007).

Bir rekreasyon aktivitesi olarak çoğunlukla iki türlü aktivite vardır. Bunların birincisine bakıldığında seyirci olarak pasif katılım; ikincisi ise sporcu olarak aktif katılımdır (Karaküçük, 2008).

Hazar (2003) yapmış olduğu çalışmada, açık ve kapalı alanlarda aktivite gerektiren sportif etkinlikleri fiziksel rekreasyon olarak tanımlamaktadır. Bu etkinlikler; havuz-akarsu-deniz ve göl etkinlikleri, dağ sporları, sportif rekreasyon, istasyonlarındaki etkinlikler ve fiziksel beceri oyunları ve yarışmaları şeklinde dörde ayırmaktadır.

Bu etkinlikler şu şekilde sıralanmaktadır;

1. Havuz, Akarsu, Deniz ve Göl Etkinlikleri

- Yüzme, sualtı dalış
- Deniz ve tatlı su avcılığı
- Rafting, yelkencilik, rüzgar sörfü, su kayağı etkinlikleri
- Sandal, yat, deniz bisikleti, deniz altı gezileri
- Havuz oyunları (su balesi, su voleybolu)

2. *Dağ sporları*

- Tırmanma , yürüyüş , avcılık, kayak
- Kar motoru ve kızak gezileri
- Çeşitli yarışmalar vb. etkinlikler

3. *Sportif Rekerasyon İstasyonlarındaki Etkinlikler*

- Tehlikeli sporlar (atlayış, yamaç paraşütü)
- Basketbol, futbol, hentbol, voleybol
- Golf, mini golf, tenis, masa tenisi, boks vb. Etkinlikler
- Savunma sporları, güreş, jimnastik
- Binicilik, okçuluk

4. *Fiziksel Beceri Oyunları ve Yarışmalar*

- Çocuk oyunları ve yarışmaları
- Gençlere yönelik oyun ve yarışmalar
- Yetişkinlere yönelik oyunlar ve yarışmalar
- Üçüncü yaş grubuna yönelik oyunlar ve yarışmalar

2.5.1. **Sporcu Olarak Katılım**

Sportif eylemlerin içinde bulunduğu durum itibariyle değişken bir yapıya sahiptir. Özellikle rekreatif amaçlı etkinliklerde kazanma ikinci planda olduğundan katılımcıların buldukları konumlar her an değişebilir. Bu değişiklik kimi zaman oyuncu kimi zamanda hakem olarak oyunda bulunurken olmaktadır; voleybol oynarken oyunu bırakıp futbol veya bir başka branşa yönelmenin önü açıktır (Cevahircioğlu, 2007).

Sporu hayatının belli dönemlerinde rekreatif bir faaliyet olarak seçen bireyler, hem birçok psiko-sosyal sorunlardan kurtulabilme imkanına sahiptir hem de eğitim, çalışma hayatı, kişisel ve toplumsal hayatında daha mutlu olabilmektedir. 'Herkes

için spor've "yaşam boyu spor" parolaları altında insanları aktif olarak spora yönlendirebilmenin bir yolu da serbest zamanlarında spor yapmaya teşvik etmektir. Spor ve serbest zamanları değerlendirmede çocuklar ve gençlerin zinde ve formda olabilmek için aktif katılımıyla gerekli olan gerekli ilgiye temel oluşturur (Cevahircioğlu, 2007).

2.5.2. Seyirci Olarak Katılım

İnsanların serbest zamanlarını değerlendirme ihtiyaçlarının gündeme geldiği ilk çağlardan günümüze kadar spor aktivitelerine seyirci olarak katılım çok yoğun bir şekilde devam etmektedir. Sporda pasif katılımın görünümü olarak tanımlanan seyirci kavramının arkasında bazı durumlarda aktif sayılabilecek özellikler bulunabilmektedir. Bu özelliklerin seyirciler arasındaki birleştiricilik, psikolojik boşalım sağlama, birbirini anlayan insanlar arasında olma ve bir şeyleri paylaşma duygusu olarak belirtilebilir (Cevehiroğlu, 2007).

Bununla birlikte insanların daha önce seyirci olarak katıldıkları bazı spor branşlarının çekiciliğine aldanarak, daha sonra bunlardan istediklerine sportif amaçlı yönelmeleri gözlemlendiğinde seyirci olunan durumdan faal olunan bir duruma geçişe teşvik ettiği durum ortaya çıkmaktadır. Sportif faaliyetlerde bunanan seyircilerin pasiv durumdan aktif duruma geçebilmesi onu bir sinema, tiyatro vb.etkinlik seyircisinden ayrılmaktadır. Tiyatro ve sinema seyircisi film gösterilirken ya da tiyatro oyunu sunulurken olara müdahale etmezken, spor seyircisi yüksek sesle tezahürat yapan ve grup olarak olaylara teki veren insanlar olabilmektedir (Cevehiroğlu, 2007).

2.6. Turizm

Turizm kelimesi Latince dönme hareketininin karşılığına denk gelen "tornus" sözcüğünden "tour" hareket edilen yere geri dönmek şartıyla yapılan seyahat sözcüğü türetilmiştir. Turizm kelimesi ise "tur yapan " anlamına gelen tourist ile tour sözcüklerinden ortaya çıktığı belirtilmektedir (Bayer, 1992).

Turizm, kazanç sağlamak amacına yönelik olmamak ve sürekli olarak kalıcı olmamak şartıyla yabancıların bir yerlere seyahatleri ve orada konaklamaları sonucu ortaya çıkan olayların ve ilişkilerin bütünüdür. Daha sade bir tanımla turizm; devamlı ikametgâh edilen yer dışında farklı yerlerde tüketim amaçlı yapılan seyahat ve geçici konaklama olayıdır (Barutçugil, 1989).

Diğer bir tanımda ise turizm; insanların sürekli ikamet ettikleri, çalıştıkları ve zorunlu ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına seyahatleri ve özelliklene yönelik turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetleri talep ederek geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü olarak tanımlanmıştır (Usta, 2001).

En genel ifadeyle turizm: insanların devamlı ikamet ettikleri , çalıştıkları ve günlük yaşamı için gereksinimlerini karşıladıkları yerler dışında yerleşmek ve ekonomik gelir elde etmek amacı olmaksızın dinlenme, eğlenme, merak, spor, sağlık, kültür, deneyim kazanma, akraba ziyareti, kongre ve seminerlere katılma, dini gereksinimleri yerine getirme vb. nedenlerle bireysel yada grup olarak yaptıkları seyahatler ve gittikleri yerlerde en az bir gece konaklama yaparak turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetleri satın almaları sonucu ortaya çıkan iş ve ilişkiler bütünüdür (Hacıoğlu ve ark., 2017).

Günümüz dünyasında teknolojiyle birlikte bir ülkeden başka bir ülkeye seyahat etmek oldukça kolaylaşmıştır. İnsanoğlunun başka kültürleri, gelenekleri, yaşam biçimlerini merak etmeleri turizm faaliyetinin merkezini oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak ülkemiz zengin doğal ve tarihi güzellikleri uzun kumsalları, yemyeşil doğası, tertemiz denizleri ile her yıl milyonlarca turisti ağırlamaktadır (Hacıoğlu ve ark., 2017).

2.6.1. Rekerasyon ve Turizm

Çalışma hayatından arta kalan zaman diliminde insanların kendi istekleri doğrultusunda kullanabilecekleri serbest zamanın yaşam kalitesinin artmasında

önemli bir ihtiyaç olduğuna dair görüşler giderek artmaktadır. Özellikle son yıllarda gelişime açık ülkelerde ve modern toplumlarda rekreatif faaliyetlere bağlı olarak yeni alternatif yaşam olanakları yaratılmaktadır (Hacıoğlu ve ark., 2009).

Turizm ve rekreasyon aynı paralelde ilerleyen insanların yaşam kalitesini arttırarak, hayattan aldıkları haz düzeyini arttırmayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla rekreasyon ile turizm arasında yaşam kalitesini arttırmak çerçevesinde ortak bir amaç vardır. Bu bağlamda, rekreasyon ve turizm birbirine bağımlı ve bağılılığı gitgide artan bir ilgiyle etkileşimliği artan iki kavamdır (Allen ve ark., 1994).

Turizmin içinde serbest zaman ve rekreasyon kavramlarının yer aldığı tanımlar yer almaktadır. Turizm, serbest zamanı kullanma ile ilgili olay ve ilişkileri kapsamaktadır. Serbest zamanı değerlendirmenin turizm kitaplarında yer bulması 1970'li yıllara dayanmaktadır.

Ernst Spatt'a göre turizm; dinlenme ve benzeri durumlarla ilgili ihtiyaçlardan haz alınması sebebiyle serbest zamanların değerlendirilmesinden ortaya çıkan ilişkiler ve faaliyetler bütünüdür şeklinde tanımlanmıştır (Toskay, 1983).

Turizm; seyahat ve benzer bir amaç ile o bölgenin yerlisi olmayan bireylerin konakladıkları yerde devamlı veya geçici, asli kazanç amacına yönelik faaliyette bulunmaması şartıyla konaklamalarının yanında serbest zamanlarını değerlendirilmesi, bireyler ve gruplar arası ilişkilerin oluşması, gelişmesi, geliştirilmesi gibi yönlerinin de etkisiyle gerçekleşen mali, toplumsal, hissi ilişkiler ve olaylar bütünüdür (Toskay, 1983).

2.7. Fiziksel Aktivite

Fiziksel aktivite iskelet kaslarının kasılması sonucunda üretilen, bazal düzeyin üzerinde enerji harcamayı gerektiren bedensel hareketler olarak tanımlanmaktadır (Özer, 2006).

Vural'ın yaptığı tanımda fiziksel aktiviteyi, iskelet kasları tarafından üretilen enerji harcamasına ek olarak enerji harcamasında önemli artış sağlayan vücut hareketleri olarak tanımlamıştır. Fiziksel aktivitenin temel özelliği kas kasılması nedeniyle enerji harcaması olmalıdır. Fiziksel aktivite tanımında sadece egzersiz ve spor yeterli olmamakla, enerji harcamasını sağlayan serbest zaman aktiviteleri, iş aktiviteleri ve günlük aktivitelerede yer verilmelidir (Vural, 2010).

Türkiye Halk Sağlığı Türkiye fiziksel aktivite rehberinde fiziksel aktiviteyi hayatın gündeliği içinde, iskelet kaslarının yardımıyla yapılan ve enerji harcaması zorunlu kılan bütün hareketler olarak tanımlanmıştır” (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014).

(Zorba ve Saygın,2009). fiziksel aktivite en geniş tanımıyla iskelet kasları yardımıyla vücudun hareketi sonucunda oluşan enerji tüketilmesidir. Yapılacak olan tüm fiziksel aktivite için enerji harcanması gerekmektedir. Seçilen fiziksel aktiviteye göre uygulamada çeşitlilik ve yöntem farklı gerçekleşebilmektedir. Fiziksel aktivite alışkanlığı ölçülmesinin önemi, fiziksel aktivite kavramının açıklanmasına ve yorumlanmasına bağlıdır. Bireyler fiziksel ativitede bulunurken enerjilerini korumalarının besinlerden alınan enerjisiyle yapmış olduklarına inanırlar (Zorba ve Saygın, 2009).

İnsanın varlığı kadar eski olan fiziksel aktivite, insanoğlunun hayatta kalabilmesi, yaşamsal varlığını devam ettirebilmesi ve soyunun devamını geleceğe senillere aktarması için zorunlu iken, bugün teknolojik gelişmelerin, ulaşım olanaklarının ve çalışma hayatının gerekliliği karşısında serbest zaman aktiviteleri içerisinde fiziksel aktivitenin yeri yok denilecek kadar azalmıştır. Bu durum hayatımızda bazı olayları kolaylaştırırken, diğer taraftan hareketiz yaşam sağlığımızı oldukça olumsuz etkilemektedir. Teknolojinin ilerlemesi o kadar tehlikeli boyutlara ulaştıki bütün alışveriş ve günlük yaşam için gerekli bütün ihtiyaçlarımızı internetten karşılamaya başladık. Teknolojik gelişmelerin özellikle internetin hayatımızda bu kadar faza yer alması gün içinde hareket kabiliyetimizi minumum seviyeye düşürmesi insan sağlığını doğrudan olumsuz yönde etkilemektedir (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014).

Karaca (1998) Serbest zaman fiziksel aktivitesi, çalışma hayatı dışındaki tüm faaliyetleri içermektedir ve üçe ayrılmıştır.

1. Spor yapma, oyun oynama, form korunması için yapılan egzersiz faaliyetleri,
2. Yürümek, koşu, bisiklete binme, merdivenden inip-çıkma
3. Evle ilgili işler, rekreasyon faaliyetleri, bağ-bahçeyle ilgili işler, araç yıkamak v.b.

2.7. 1. Fiziksel Aktiviteyi Etkileyen Faktörler

Yapılan araştırmalar incelendiğinde fiziksel aktiviteyi etkileyen faktörler arasında biyolojik, çevresel, psikolojik, fiziksel unsurların öne çıktığı görülmektedir.

Başka bir araştırma incelendiğinde insanların fiziksel aktiviteye katılımlarının azalmasına bununla birlikte daha az hareket ederek hareketsiz bir yaşam sürdürmelerine sebep olan durumlardan birkaçı şu şekilde sıralanmıştır. Günümüzde uygulanan eğitim müfredatı içerisinde beden eğitimi ders saatlerinin azalmasına buna bağlı olarak okul çağındaki çocukların ve gençlerin fiziksel aktivite katılım düzeylerinin düşmesi. Özellikle son yıllarda ailelerin baskısıyla hem çocukların hem de gençlerin büyük bölümünün ileride okumak istedikleri okulların sınavlarına hazırlanmak için dershanelere gitmeleri, özel ders almaları ve bu süreçte serbest zamanlarında fiziksel aktivitelerde bulunmamları hareket yetersizliğini arttırmaktadır. Günümüzde insanların teknolojiye bağımlısı olması insanların hareketsiz yaşam tarzlarına sahip olmalarını tetiklemektedir. Teknolojinin ve ulaşım imkanlarının hayatımıza getirdiği kolaylıklar yanında insanların merdivenlerden çıkmak yerine asansör kullanmayı, çok yakın mesafelere bile araç kullanmayı, serbest zamanlarında fiziksel aktiviteye katılmak yerine bilgisayar ve televizyon başında geçirmeyi olumsuz özellikler olarak sıralanmaktadır (Hekim,2014).

Tük toplumunun aktif ve pasif olarak spora katılım kültürünün düşük olması ve fiziksel aktivitenin önemi konusunda yeterli bilgiye ve bilince sahip olmaması hareketsiz yaşam tarzına sebep olan önemli bir unsurdur. Türkiye’ de nüfusun büyük

çoğunluğunun aktif spor yaşantısına sahip olmaması fiziksel aktiviteye katılım oranınınında düşük olmasına sebep olmaktadır (Hekim, 2014).

İnsanların içerisinde buldukları sosyal ve ekonomik statü onların fiziksel aktiviteye katılımlarını etkileyebilmektedir. Örnek olarak ailesinin ekonomik durumu iyi olmadığından okuldan arta kalan serbest zamanda çalışmak zorunda kalan birisinin serbest zamanında fiziksel aktiviteye katılımı zordur. Yaşadıkları çevrede faydalanabilecekleri egzersiz ve spor alanlarının kısıtlı olması, serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri alanların yetersiz olması insanların fiziksel aktivite düzeylerini olumsuz etkilemektedir. Şehir hayatı dışından yaşayan bireylerin serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri alanların sınırlı olması bu bölgedeki insanların fiziksel aktivite katılım düzeylerini olumsuz yönde etkilemektedir (Hekim, 2014).

2.8. Rekreatif Faaliyetlere Katılımı Engelleyen Faktörler

Bireylerin veya toplumun serbest zamanlarında rekreatif faaliyetlere katılabilmesi, katıldıkları rekreatif faaliyetleri daha iyi imkânlarda yapabilmesi bazı unsurların yerine getirilmesi ile oluşacaktır. Bu unsurlardan öncelikli olanları arasında zaman, yeterli paranın olması ve rekreatif faaliyet yapacak alanların varlığıdır (Yılmaz, 2007).

İnsanları rekreasyon faaliyetlere katılmayı yönelten her etken aynı zamanda engelleyen etkenler olarak da gösterilebilir. Rekreasyon faaliyet alanlarına uzaklık, olumsuz mevsim şartları, engelleyici etkenler arasında yer alırken, rekreasyon amaçlarının çekiciliği, kişilerin beklentilerinde ve tercihlerinde meydana gelebilecek değişiklikler vb. etkenlerde kayılmayı engelleyici rol oynayabilir (Ardahan, 2016).

Serbest zamanda sportif etkinliğe katılımı engelleyen dışsal faktörler arasında bireyin kontrolü dışında olan sportif tesis eksikliği ve spor malzemesi yetersizliği, iş yaşamındaki haftalık çalışma saatlerinin fazla olması, öğrenciler için ise; okul içi ve okul dışı ders saatlerinin çok fazla olması, ders saatlerinde okul içerisinde bulunan

tesislerin yetersizliđi ve kullanım saatlerinin uyuřmaması bunların yanında cinsiyet, gelir, yař, eđitim dűzeyi, katılım vb. biręok etken sayılabilir (Ergűl, 2008).

Bireylerin ilgi ve isteklerinden yola ęıkılarak rekreatif etkinliklere eğilimleri etkileyen unsurları; yaş, cinsiyet, ekonomik durum, iş, eğitim durumu, medeni hal, ailenin durumu, yaşanılan konutun durumu, hobiler ve olaylara bakış ağışı olarak sıralayabiliriz (Kouthouris, 2005).

Ortaeđretim ve űniversitede okuyanlar űzerinden yola ęıkılarak yapılmış araştırmalara bakılığından, neredeyse grubun tamamına yakınının serbest zaman aktivitelerini ne denli planlaacaklarını ve kullanacaklarını bilemedikleri vede aktif faaliyetlere katılmadıkları, fakat kendilerine řans verildiği taktirde aktif olan faaliyette katılmak ięin istekli oldukları ortaya ęıkmıřtır (Demir, 2003).

űlkemizde űniversite eğrencilerinin sportif aktivitelere katılma oranları, űniversitelerin tesis ve yatırımları ile doğru orantılıdır. Eđrencilerin serbest zamanların aktivitelere katılmalarında karşılaştıkları sorunlar oldukęa ęok fazladır. Bunların başında, tesis, araę-gereğ, altyapı, eğretici eleman vs. sorunların gelmekte olduğundan sűz edilebilir. Eđcelikle bu sorunların ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi, ęeřitli teşvik edici ve eğzendirici organizasyonların yapılması onları spora yűneltmede gereklidir. Ayrıca genęlerimiz spor ortamını daha iyi tanımaları, sevmeleri, serbest zamanlarını yapıcı etkinliklerle değerlendirmelerini sağlayacaktır (Yaman ve ark., 2004).

Bununla birlikte, kişilerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine yűnelik ęok seğenekli hizmetler sunan canlı bir sektűr de oluşmuştur. Ekonomik refahın artması ve haftalık ęalıřma koşullarının iyileştirilmesiyle ortaya ęıkan serbest zamanın bilinęli bir şekilde değerlendirilmesi, olumlu sonuğlar oluşturacak bűtűnsel bir ęaba iğinde olmalıdır. Bu konuda yapılan ęalıřmalarda, serbest zamanı pozitif kullanımının artmasının kendini geręekleřtiren ve ruhen sağlıklı genęlerin gelişmesine katkıda bulunduğu yaygın olarak ifade edilmektedir (Balcı ve ark., 2002)

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın amacı “Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Fiziksel Aktivitelere Katılım Engellerinin İncelenmesi” olarak belirlenmiştir. Çalışma alan araştırması niteliğinde, Balıkesir Üniversitesinde eğitim-öğrenimlerini sürdüren Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Turizm Fakültesi öğrencilerine tabakalı küme örnekleme kapsamında anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Tabakalı örnekleme, evrendeki alt grupların belirlenip bunların evrende var oldukları aynı oranlarıyla örnekleme temsil edilmelerini sağlayan bir örnekleme seçme tekniğidir. Tabakalı örnekleme ayrıca alt grupların karşılaştırılması istendiğinde, alt grupların her birinden eşit ölçüde örnekleme kullanılmaktadır.

3.2. Evren ve Örnekleme

Araştırma evrenini Balıkesir Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemini ise Balıkesir Üniversitesi’nde eğitim- öğretim hayatlarını devam ettiren Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda okuyan 150 kişi (%50) ve Turizm Fakültesinde okuyan 150 kişi (%50) toplam 300 kişi oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak; orijinal çalışmaları, Crawford ve ark. (1991), Jackson ve Rucks (1995) ve tarafından yapılan Oh ve Caldwell (1999), Türkçe uyarlaması Tütüncü ve ark. (2011) tarafından gerçekleştirilen “Rekreatif Faaliyetlerine Katılım Ölçeği” kullanılmıştır. Yapılan analizlere göre ölçek 28 madde ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır.

Yapılan analizlere göre kullanılan ölçekteki ifadeler faktör yüklerine göre şu şekilde sıralanmıştır:

- Fizyolojik Özellikler: 1, 28, 11,4
- Alanların Durumu: 5, 25, 7, 14,9
- Negatif İçsel Deneyimler: 10, 3, 12,20
- Ekonomik Durum: 8, 23,16
- Yan Nedenler: 17, 18, 19,13
- Organizasyonel Unsurlar: 6, 22, 15, 24,21
- Ruhsal Nedenler: 26, 27,2

3.4.Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Turizm Fakültesi öğrencilerine ‘‘Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Ölçeği’’ ve Kişisel Bilgiler Formu, Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğünden ve Turizm Fakültesi Dekanlığından izin belgesi onayı alındıktan sonra, öğrencilerine araştırmacı tarafından çalışma ile ilgili gerekli bilgiler verilmiş ve gönüllü katılım amaçlanarak anketi doldurmaları sağlanmıştır. Çalışmaya Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesinde öğretim gören toplam 300 öğrenci katılım sağlamıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde verilen istatistiksel çözümleri IBM-SPSS PAKET programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde uygun analiz türünün belirlenmesi aşamasında denek sayısı (n= 300) , verilerin normal dağılım gösterip göstermediği , homojen bir yapıya sahip olup olmadıkları incelenmiştir. Verilerin normal dağılımın tespitine yönelik yapılan analiz sonucuna göre (test of normality) verilerin skewness ve kurtosis değerlerinin + 1.5 ile -1.5. aralığında olduğu tespit

edilmiş, tüm bu olgular sonucunda parametrik analiz yöntemlerinin kullanılmasına karar verilmiştir. (George, 2010; Tabachnik ve Fidell 2013).

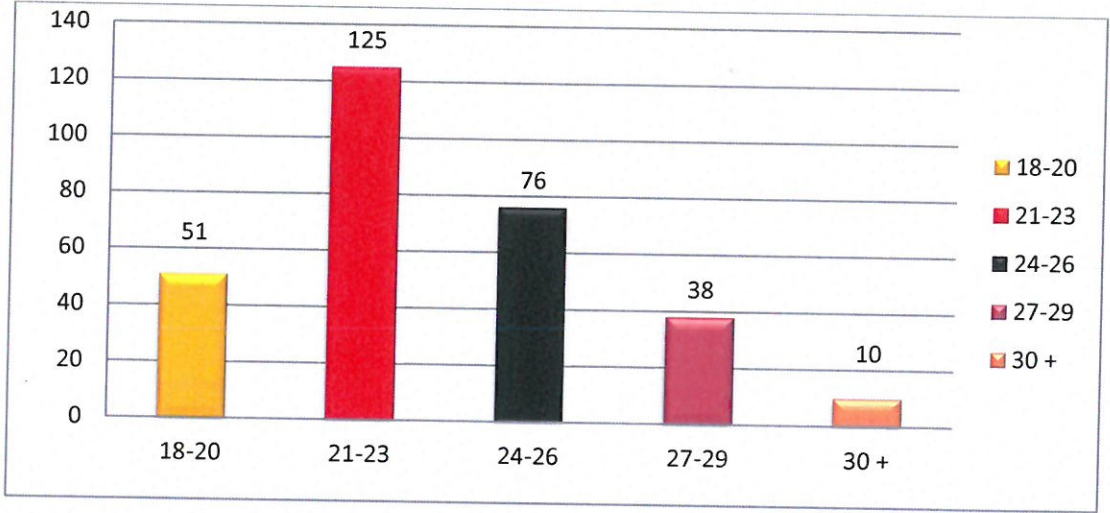
Verilerin analizinde frekans ve yüzde dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapma, "iki ortalama arasındaki farkın önemliliği testi" (t testi), ikiden fazla grup karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi (One way Anova) kullanılmıştır.

Varyans analizi sonucunda değişken grupları arasındaki farkın anlamlı çıkması durumunda farkın hangi gruplardan kaynaklandığını göstermek amacıyla, ortalama puanların çoklu karşılaştırılmasını göstermek amacıyla Post-Hoc testi değerleri kullanılmıştır.

Araştırmada anlamlılık düzeyi olarak 0,05 düzeyi kabul edilmiştir.

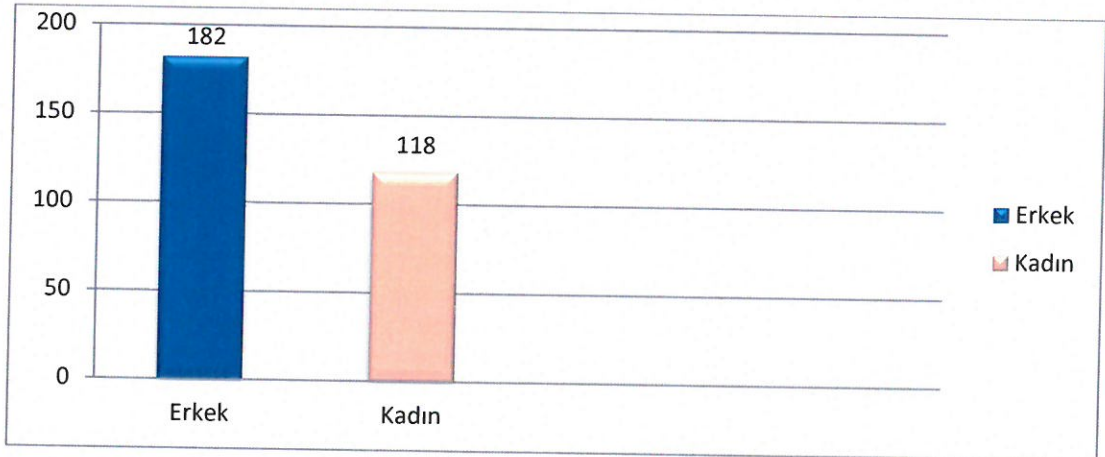
4.BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılanların demografik özellikleri ve rekreasyonel fiziksel aktiviteler katılımlarını engelleyen faktörler tablolar halinde analiz edilecektir.

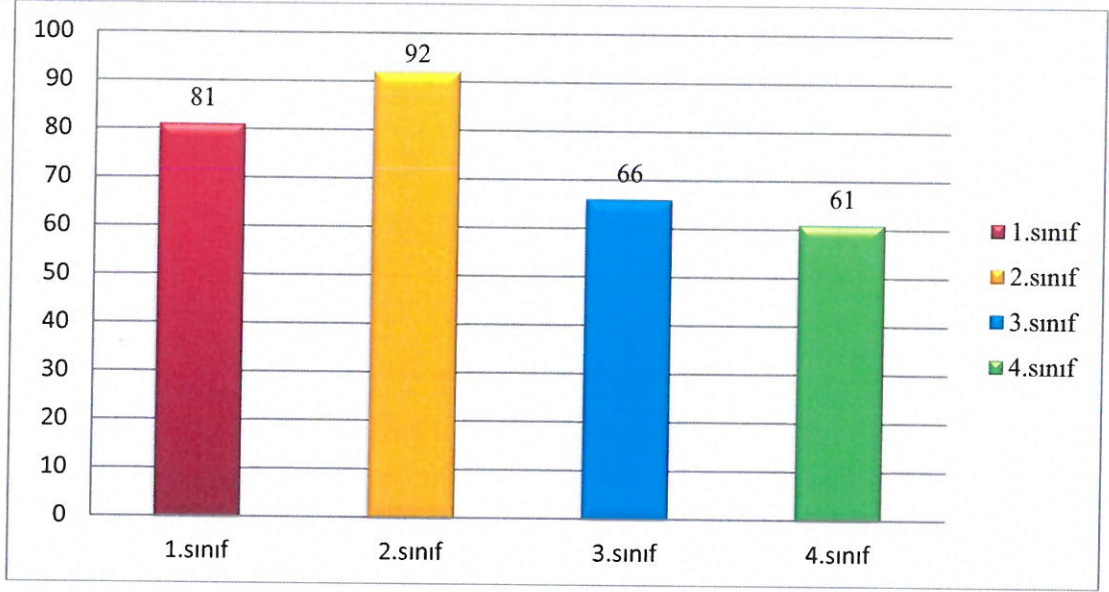
Grafik 1. Katılımcıların yaşa göre dağılımları

Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde grafik 1'e göre, araştırmaya katılan öğrencilerden 51 kişinin (%17)18-20, 125 kişinin (%42) 21-23, 76 kişinin (%25) 24-26, 38 kişinin (%13) 27-29 ve 10 kişinin (%3) de 30 ve üzerinde yaş aralığında olduğu görülmektedir.

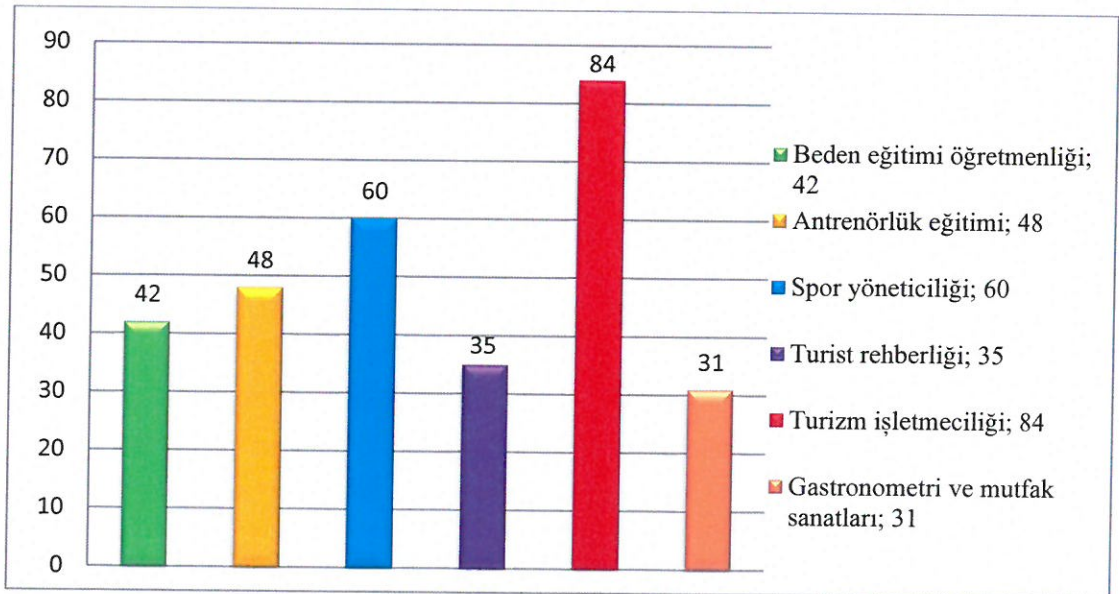
Grafik 2. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımları

Grafik 2 incelendiğinde, araştırmaya 182 erkek (%61), 118 kadın (%39) olmak üzere toplam 300 kişinin katıldığı görülmektedir.

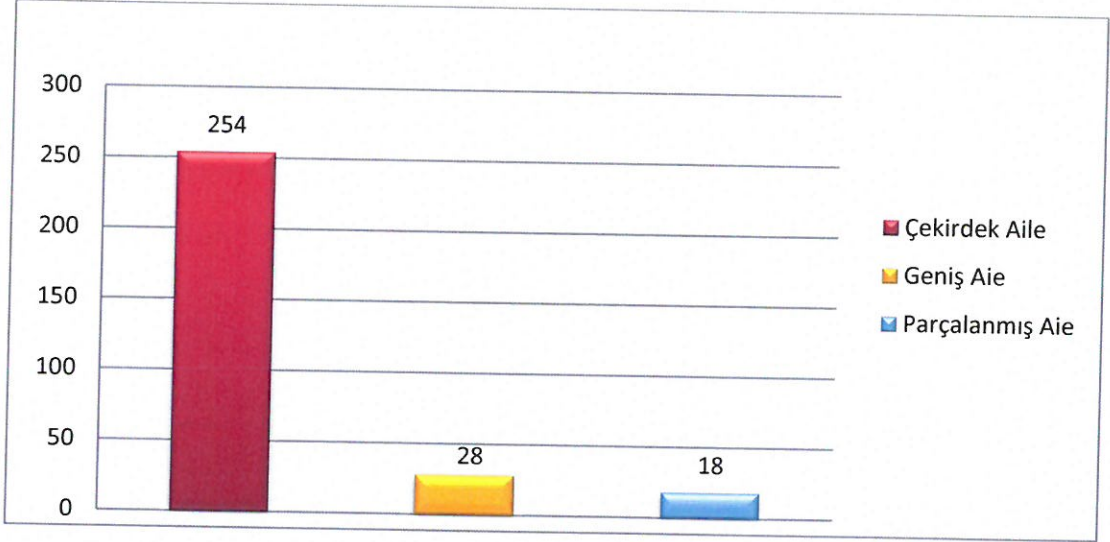
Grafik 3. Katılımcıların sınıf bazında dağılımları

Araştırmaya katılanların sınıf bazında dağılımı incelendiğinde grafik 3'e göre, 81 kişi (%27) 1.sınıf, 92 kişi (%31) 2.sınıf, 66 kişi (%22) 3.sınıf ve 61 kişi (%20) de 4.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

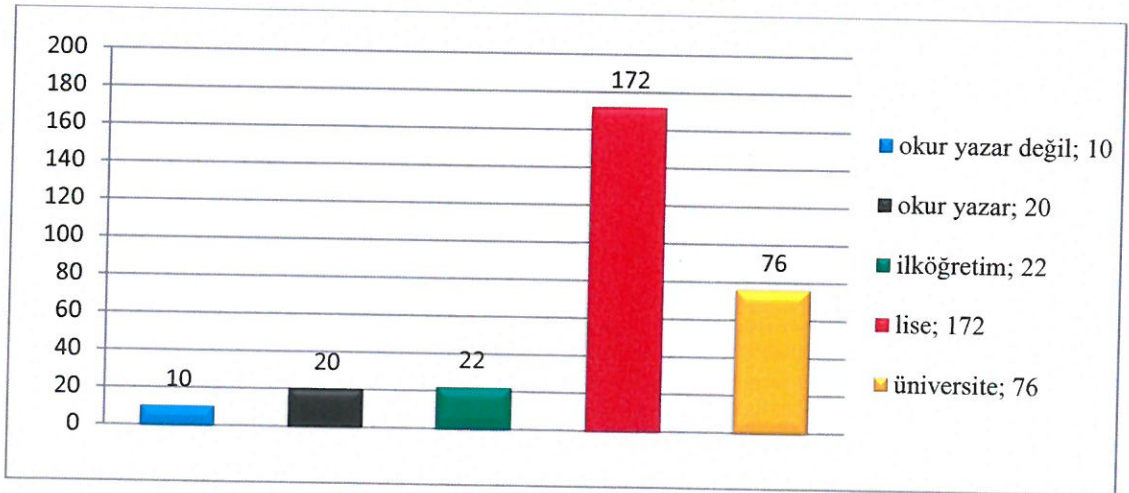
Grafik 4. Katılımcıların bölüm bazında dağılımları

Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımları incelendiğinde grafik 4'e göre, araştırmaya katılan öğrencilerden 42 kişinin (%14) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 48 kişinin (%16) Antrenörlük Eğitimi, 60 kişinin (%20) Spor Yöneticiliği, 35 kişinin (%12) Turist Rehberliği, 84 kişinin (%28) Turizm İşletmeciliği ve 31 kişinin (%10) de Gastronomi ve Mutfak Sanatı bölümünde öğrenimlerine devam ettikleri görülmektedir.

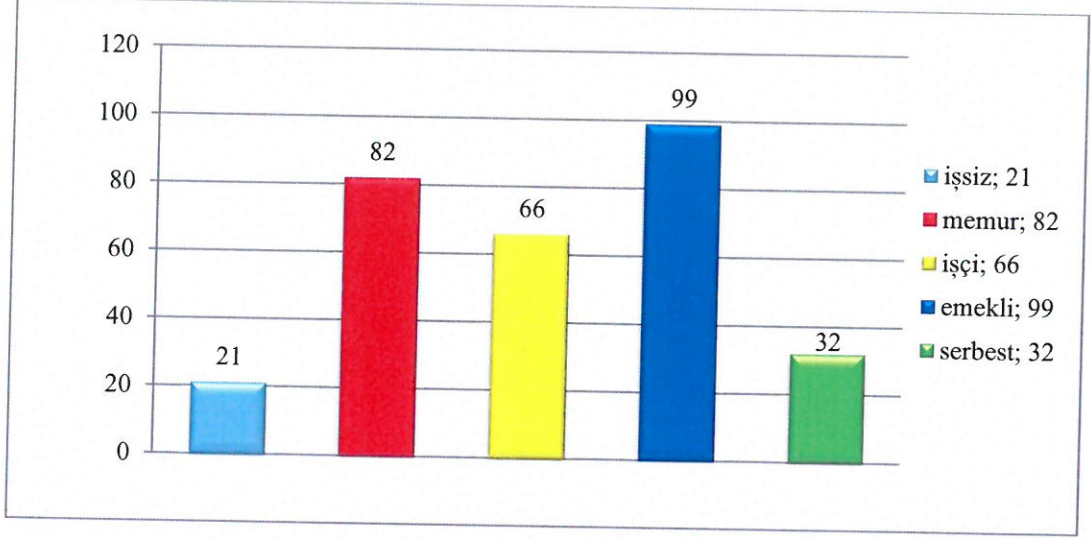
Grafik 5. Katılımcıların aile tipine göre dağılımları

Grafik 5 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 254'ünün (%85) çekirdek, 28'inin (%9) geniş ve 18'inin (%6) de parçalanmış aile yapısına sahip olduğu görülmektedir.

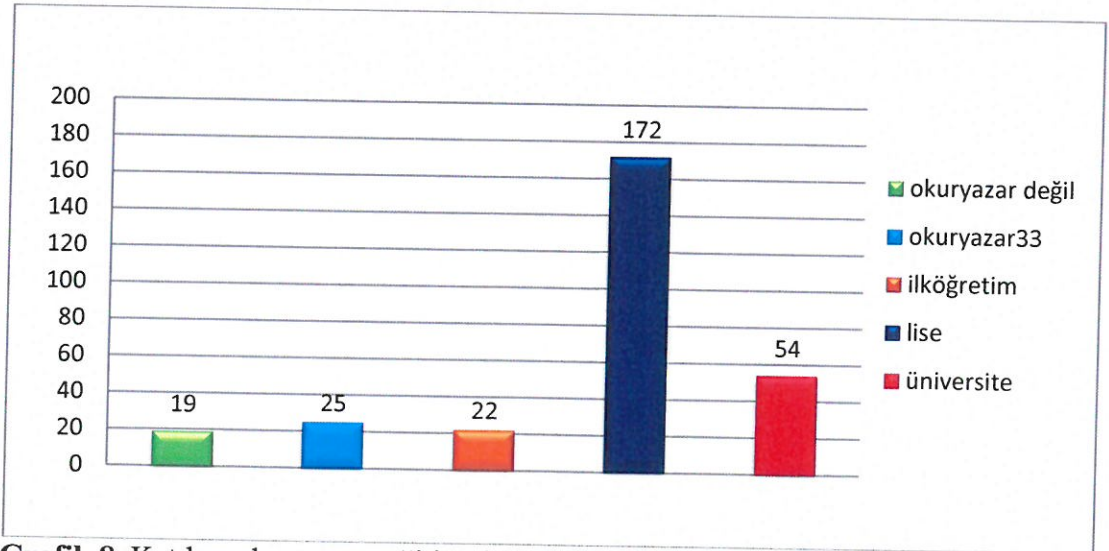
Grafik 6. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre dağılımları

Katılımcıların baba eğitim durumları dağılımları incelendiğinde grafik 6'ya göre, araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının 10 kişinin (%3) okur yazar değil, 20 (%7) kişinin okur yazar, 22 kişinin (%7) ilköğretim, 172 kişinin (%58) lise ve 76 kişinin (%25) üniversiteden mezun oldukları görülmektedir.

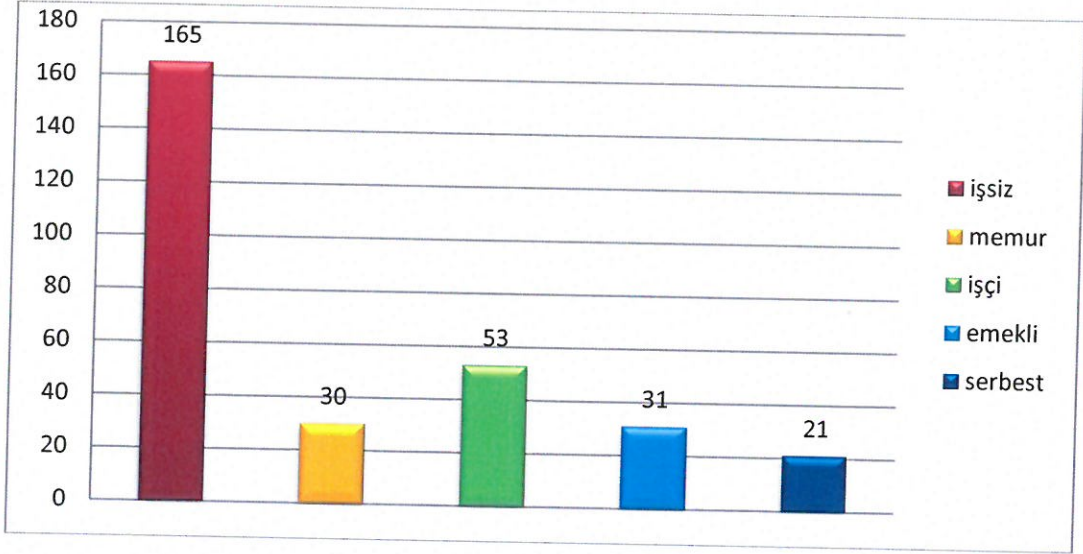
Grafik 7. Katılımcıların mesleği durumlarına göre dağılımları

Araştırmaya katılanların baba mesleği dağılımları incelendiğinde grafik 7'e göre, araştırmaya katılan öğrencilerinin babalarının 21 kişinin (%7) işsiz, 82 kişinin (%27) memur, 66 kişinin (%22) işçi, 99 kişinin (%33) emekli ve 32 kişinin (%11) serbest meslekle uğraştıkları görülmektedir.

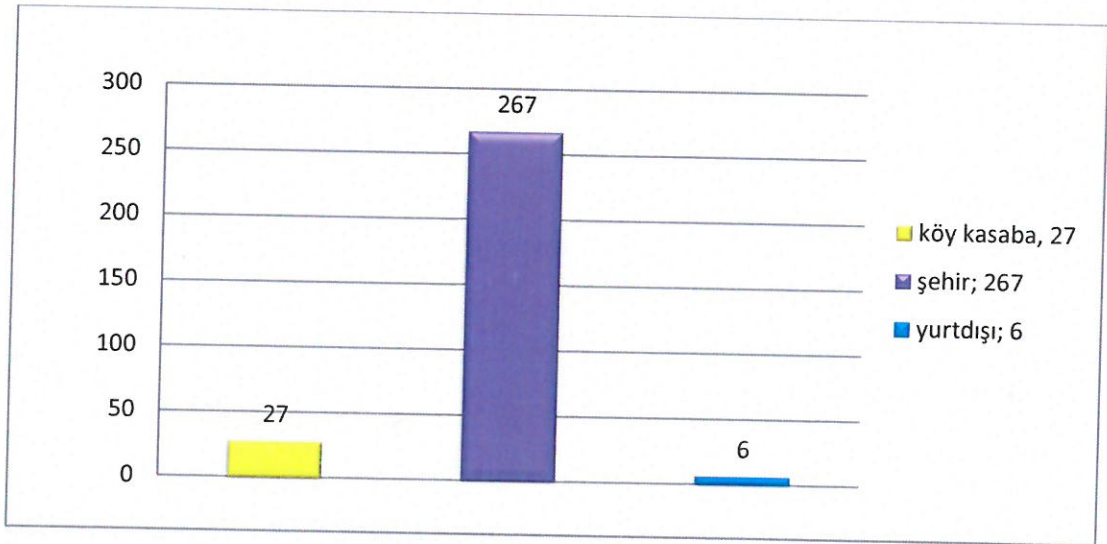
Grafik 8. Katılımcıların anne eğitim durumlarına göre dağılımları

Katılımcıların anne eğitim durumları dağılımları incelendiğinde grafik 8'e göre, araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin 19 kişinin (%6) okur yazar değil, 33 kişinin (%11) okur yazar, 22 kişinin (%7) ilköğretim, 172 kişinin (%58) lise ve 54 kişinin (%18) üniversiteden mezun oldukları görülmektedir.

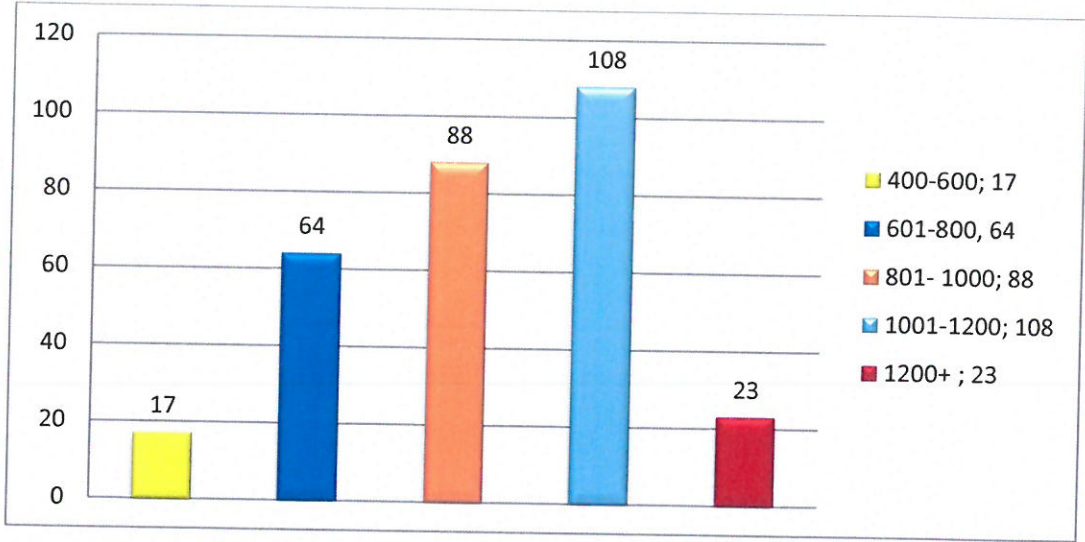
Grafik 9. Katılımcıların anne mesleği durumlarına göre dağılımları

Araştırmaya katılanların anne mesleği dağılımları incelendiğinde grafik 9'a göre, araştırmaya katılan öğrencilerinin annelerinin 165 kişinin (%55) işsiz, 30 kişinin (%10) memur, 53 kişinin (%18) işçi, 31 kişinin (%10) emekli ve 21 kişinin (%7) serbest meslekle uğraştıkları görülmektedir.

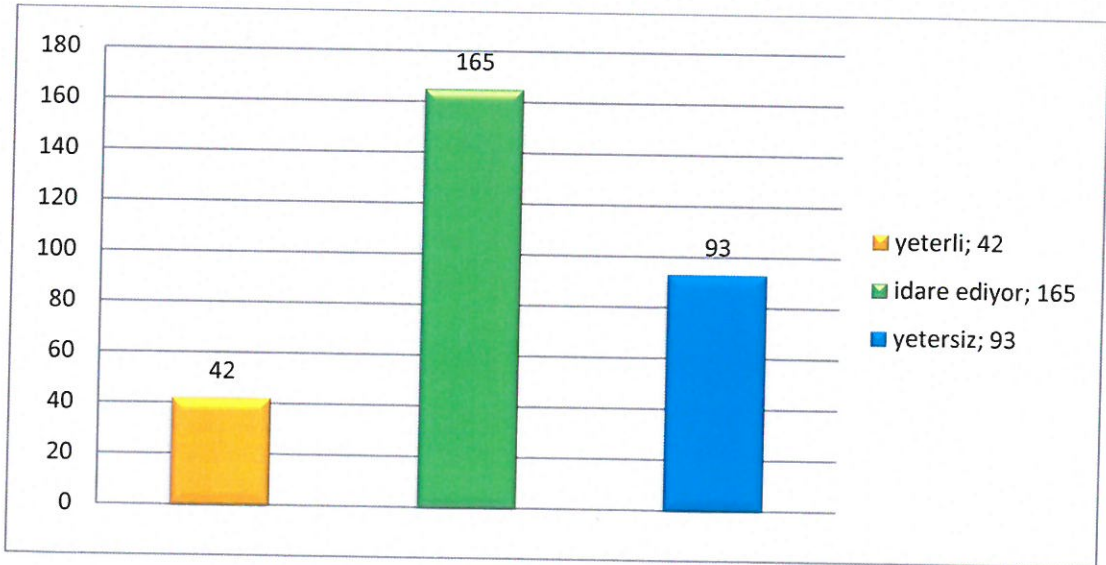
Grafik 10. Katılımcıların yaşamlarının geçtiği yere göre dağılımları

Grafik 10 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 27'sinin (%9) köy ve kasabada, 267'sinin (%89) şehir ve 6'sının (%2) da yurt dışında doğup büyüdüğü görülmektedir.

Grafik 11. Katılımcıların aylık gelir durumlarına göre dağılımları

Katılımcıların aylık gelir dağılımları incelendiğinde grafik 11'e göre, araştırmaya katılan öğrencilerin 17 kişinin (%6) 400-600, 64 kişinin (%21) 601-800, 88 kişinin (%29) 801-1000, 108 kişinin (%36) 1001-1200 ve 23 kişinin (%8) 1200 ve üzerinde bir gelir aralığına sahip oldukları görülmektedir.

Grafik 12. Katılımcıların gelir idare durumlarına göre dağılımları

Grafik 12 incelendiğinde, araştırmaya katılanların aylık gelir durumları ile ilgili soruya 42'sinin (%14) yeterli, 165'inin (%55) idare ediyor ve 93'ünde (%31) yetersiz cevabı verdiği görülmektedir.

Tablo 1. Cinsiyete göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engellerinin karşılaştırıldığı bağımsız örneklem t-testi

	Cinsiyet	N	Ortalama (X)	SS(±)	t	p
Fiziksel özellikler	Kız	112	2,6920	1,47081	,082	,935
	Erkek	188	2,6782	1,37570	,080	,936
Alanların Durumu	Kız	112	2,7179	1,52447	,542	,588
	Erkek	188	2,6234	1,41825	,533	,595
Negatif İçsel Nedenler	Kız	112	2,7746	1,58681	,618	,537
	Erkek	188	2,6649	1,42507	,601	,548
Ekonomik Durum	Kız	112	2,7202	1,57403	,471	,638
	Erkek	188	2,6365	1,43578	,460	,646
Yan Nedenler	Kız	112	2,7210	1,55411	,376	,707
	Erkek	188	2,6543	1,44720	,369	,713
Organizasyonel Nedenler	Kız	112	2,7500	1,52280	,499	,618
	Erkek	188	2,6617	1,45728	,494	,622
Ruhsal Nedenler	Kız	112	2,7351	1,49817	,823	,041*
	Erkek	188	2,5940	1,39774	,809	,049*

*p <0,05

Kız ve erkeklerin karşılaştırıldığı Tablo 1'e göre ruhsal nedenlerin durumu alt boyutlarında $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, fiziksel özellikler alt boyutlarında anlamlı farklılık düzeyi düşük çıkmış ve diğer alt boyutlarda (alanların durumu, negatif içsel nedenler, ekonomik durum, yan nedenler, organizasyonel nedenler ve ruhsal nedenler) herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 2. Yaşa göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

	Yaş aralığı	N	Ortalama (X)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	18-20	51	2,6618	1,41052	,230	,021*
	21-23	125	2,6880	1,45900		
	24-26	76	2,7763	1,40450		
	27-29	38	2,5855	1,37580		
	30+	10	2,4000	1,09418		
Alanların Durumu	18-20	51	2,6118	1,49635	,470	,758
	21-23	125	2,6784	1,46020		
	24-26	76	2,7947	1,47981		
	27-29	38	2,4737	1,45671		
	30+	10	2,3200	1,13608		
Negatif İçsel Nedenler	18-20	51	2,7108	1,71783	,454	,769
	21-23	125	2,7180	1,43543		
	24-26	76	2,8322	1,47218		
	27-29	38	2,4934	1,46177		
	30+	10	2,3750	1,12577		
Ekonomik Durum	18-20	51	2,6405	1,56040	,596	,666
	21-23	125	2,6987	1,48132		
	24-26	76	2,8070	1,52146		
	27-29	38	2,4211	1,43463		
	30+	10	2,3000	1,15950		
Yan Nedenler	18-20	51	2,6471	1,54530	,490	,743
	21-23	125	2,6740	1,49368		
	24-26	76	2,8355	1,48972		
	27-29	38	2,5329	1,48321		
	30+	10	2,2750	1,14534		
Organizasyonel Nedenler	18-20	51	2,6510	1,50032	,343	,849
	21-23	125	2,7168	1,47477		
	24-26	76	2,8053	1,57004		
	27-29	38	2,5474	1,40323		
	30+	10	2,3600	1,15778		
Ruhsal Nedenler	18-20	51	2,6078	1,51688	,316	,047*
	21-23	125	2,6747	1,44893		
	24-26	76	2,7456	1,45028		
	27-29	38	2,4649	1,38317		
	30+	10	2,4333	1,01896		

*p <0,05

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin yaş aralık değerlerine göre fiziksel ve ruhsal nedenlerin durumunun alt boyutlarında p<0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Sınıfa göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (X)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	1.Sınıf	81	2,7130	1,44000	,578	,030*
	2.Sınıf	92	2,5408	1,33027		
	3.Sınıf	66	2,7008	1,47689		
	4.Sınıf	61	2,8402	1,42524		
Alanların Durumu	1.Sınıf	81	2,6914	1,50068	,352	,788
	2.Sınıf	92	2,5522	1,39524		
	3.Sınıf	66	2,6424	1,48656		
	4.Sınıf	61	2,7934	1,48053		
Negatif İçsel Nedenler	1.Sınıf	81	2,7346	1,64143	,390	,760
	2.Sınıf	92	2,5815	1,38482		
	3.Sınıf	66	2,7197	1,47447		
	4.Sınıf	61	2,8402	1,44988		
Ekonomik Durum	1.Sınıf	81	2,6790	1,53518	,536	,048*
	2.Sınıf	92	2,5254	1,42731		
	3.Sınıf	66	2,7020	1,53158		
	4.Sınıf	61	2,8306	1,47776		
Yan Nedenler	1.Sınıf	81	2,6944	1,49007	,446	,720
	2.Sınıf	92	2,5489	1,45502		
	3.Sınıf	66	2,7045	1,54229		
	4.Sınıf	61	2,8279	1,48432		
Organizasyonel Nedenler	1.Sınıf	81	2,7136	1,50530	,234	,043*
	2.Sınıf	92	2,6109	1,50905		
	3.Sınıf	66	2,6788	1,46587		
	4.Sınıf	61	2,8131	1,44539		
Ruhsal Nedenler	1.Sınıf	81	2,6584	1,41909	,160	,923
	2.Sınıf	92	2,5652	1,42603		
	3.Sınıf	66	2,6818	1,51057		
	4.Sınıf	61	2,7158	1,41662		

*p <0,05

Turizm Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin sınıf düzeyinde tablo 3' e göre karşılaştırıldıklarında fiziksel nedenler, ekonomik durum ve organizasyonel nedenlerin durumunun alt boyutlarında p<0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, anlamlı farkın olmadığı en fazla fark ruhsal nedenler alt boyutunda çıkmıştır, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. Bölümlere göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (<i>X</i>)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	Öğretmenlik	42	2,7560	1,56709	1,543	,016*
	Antrenörlük	48	2,6979	1,37024		
	Yöneticilik	60	2,3250	1,37186		
	Turizm işlet.	84	2,8274	1,32514		
	Turist rehberliği	35	3,0286	1,54916		
	Gastronomi	31	2,4758	1,31078		
Alanların Durumu	Öğretmenlik	42	2,6619	1,54635	1,284	,021*
	Antrenörlük	48	2,7333	1,47739		
	Yöneticilik	60	2,3267	1,40554		
	Turizm işlet.	84	2,8095	1,39358		
	Turist rehberliği	35	2,9600	1,58211		
	Gastronomi	31	2,4323	1,38670		
Negatif İçsel Nedenler	Öğretmenlik	42	2,7083	1,54793	1,011	,041*
	Antrenörlük	48	2,7188	1,43440		
	Yöneticilik	60	2,3792	1,41832		
	Turizm işlet.	84	2,8393	1,37021		
	Turist rehberliği	35	3,0000	1,54706		
	Gastronomi	31	2,6210	1,80840		
Ekonomik Durum	Öğretmenlik	42	2,6984	1,62269	1,064	,031*
	Antrenörlük	48	2,7292	1,49808		
	Yöneticilik	60	2,3444	1,45874		
	Turizm işlet.	84	2,8135	1,41927		
	Turist rehberliği	35	2,9238	1,55737		
	Gastronomi	31	2,4731	1,42146		
Yan Nedenler	Öğretmenlik	42	2,6488	1,57734	1,036	,037*
	Antrenörlük	48	2,7292	1,49808		
	Yöneticilik	60	2,3917	1,44707		
	Turizm işlet.	84	2,8065	1,42024		
	Turist rehberliği	35	3,0071	1,63429		
	Gastronomi	31	2,4839	1,40673		
Organizasyonel Nedenler	Öğretmenlik	42	2,6810	1,53722	1,078	,032*
	Antrenörlük	48	2,7458	1,43319		
	Yöneticilik	60	2,3733	1,43159		
	Turizm işlet.	84	2,8214	1,38599		
	Turist rehberliği	35	3,0114	1,61095		
	Gastronomi	31	2,5548	1,64577		
Ruhsal Nedenler	Öğretmenlik	42	2,6508	1,50149	1,304	,042*
	Antrenörlük	48	2,6944	1,43880		
	Yöneticilik	60	2,3389	1,41886		
	Turizm işlet.	84	2,7778	1,36933		
	Turist rehberliği	35	3,0000	1,52324		
	Gastronomi	31	2,4086	1,40820		

*p <0,05

Turizm Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler bölüm bazında karşılaştırıldığında Tablo 4'e tüm durumunun alt boyutlarında $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 5. Aile tipine göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (\bar{X})	SS(\pm)	F	p
Fiziksel Özellikler	Çerkerdek	254	2,7215	1,41104	,697	,049*
	Geniş	28	2,5446	1,40445		
	Parçalanmış	18	2,3611	1,41998		
Alanların Durumu	Çerkerdek	254	2,6850	1,45901	,285	,752
	Geniş	28	2,5429	1,45333		
	Parçalanmış	18	2,4667	1,49352		
Negatif İçsel Nedenler	Çerkerdek	254	2,7500	1,49538	,819	,042*
	Geniş	28	2,5357	1,41211		
	Parçalanmış	18	2,3472	1,47314		
Ekonomik Durum	Çerkerdek	254	2,6995	1,48902	,424	,655
	Geniş	28	2,5476	1,47465		
	Parçalanmış	18	2,4074	1,52348		
Yan Nedenler	Çerkerdek	254	2,7146	1,48784	,512	,600
	Geniş	28	2,5357	1,47779		
	Parçalanmış	18	2,4028	1,51011		
Organizasyonel Nedenler	Çerkerdek	254	2,7323	1,47907	,572	,565
	Geniş	28	2,5357	1,47779		
	Parçalanmış	18	2,4111	1,53619		
Ruhsal Nedenler	Çerkerdek	254	2,6824	1,45303	,580	,560
	Geniş	28	2,5119	1,25538		
	Parçalanmış	18	2,3519	1,47073		

*p < 0,05

Tablo 5'e karşılaştırıldığında fiziksel nedenler ve negatif içsel nedenlerin durumunun alt boyutlarında $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Baba eğitim durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (<i>X</i>)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	Okuryazar değil	10	2,3500	1,59948	,218	,028*
	Okuryazar	20	2,6625	1,18454		
	İlköğretim	22	2,8523	1,55199		
	Lise	172	2,6846	1,42364		
	Üniversite	76	2,6809	1,39260		
Alanların Durumu	Okuryazar değil	10	2,4200	1,54761	,276	,893
	Okuryazar	20	2,4800	1,23357		
	İlköğretim	22	2,8727	1,69655		
	Lise	172	2,6477	1,46517		
	Üniversite	76	2,7000	1,43462		
Negatif İçsel Nedenler	Okur yazar değil	10	2,3500	1,59948	,284	,888
	Okur yazar	20	2,5750	1,22501		
	İlköğretim	22	2,9091	1,68068		
	Lise	172	2,7151	1,54237		
	Üniversite	76	2,7072	1,36589		
Ekonomik Durum	Okur yazar değil	10	2,3333	1,61015	,319	,865
	Okur yazar	20	2,4833	1,27263		
	İlköğretim	22	2,8788	1,70137		
	Lise	172	2,6686	1,51342		
	Üniversite	76	2,6974	1,42171		
Yan Nedenler	Okur yazar değil	10	2,3750	1,58662	,325	,041*
	Okur yazar	20	2,4500	1,24234		
	İlköğretim	22	2,8750	1,72128		
	Lise	172	2,6846	1,49013		
	Üniversite	76	2,7105	1,47538		
Organizasyonel Nedenler	Okur yazar değil	10	2,3400	1,55792	,362	,835
	Okur yazar	20	2,4700	1,24693		
	İlköğretim	22	2,8909	1,61979		
	Lise	172	2,7023	1,50779		
	Üniversite	76	2,7263	1,44512		
Ruhsal Nedenler	Okur yazar değil	10	2,3333	1,44871	,288	,046*
	Okur yazar	20	2,5833	1,25132		
	İlköğretim	22	2,8182	1,68003		
	Lise	172	2,6143	1,44394		
	Üniversite	76	2,7281	1,40971		

*p <0,05

Baba eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında Tablo 6'e fiziksel nedenler, yan nedenler ve ruhsal nedenlerin durumunun alt boyutlarında p<0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, diğer alt boyutlarda (alanların

durumu, negatif içsel nedenler, ekonomik durum ve organizasyonel nedenler) anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 7. Anne eğitim durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (X)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	Okuryazar değil	19	2,4079	1,38747	,278	,892
	Okuryazar	33	2,7500	1,20869		
	İlköğretim	22	2,8523	1,55199		
	Lise	172	2,6846	1,42364		
	Üniversite	54	2,6667	1,46178		
Alanların Durumu	Okuryazar değil	19	2,3895	1,39598	,339	,031*
	Okuryazar	33	2,5939	1,22524		
	İlköğretim	22	2,8727	1,69655		
	Lise	172	2,6477	1,46517		
	Üniversite	54	2,7407	1,51203		
Negatif İçsel Nedenler	Okuryazar değil	19	2,3816	1,40527	,330	,858
	Okuryazar	33	2,6894	1,23116		
	İlköğretim	22	2,9091	1,68068		
	Lise	172	2,7151	1,54237		
	Üniversite	54	2,7176	1,42091		
Ekonomik Durum	Okuryazar değil	19	2,3333	1,44016	,353	,842
	Okuryazar	33	2,6667	1,26106		
	İlköğretim	22	2,8788	1,70137		
	Lise	172	2,6686	1,51342		
	Üniversite	54	2,6975	1,48687		
Yan Nedenler	Okuryazar değil	19	2,3553	1,42721	,337	,033*
	Okuryazar	33	2,6364	1,24545		
	İlköğretim	22	2,8750	1,72128		
	Lise	172	2,6846	1,49013		
	Üniversite	54	2,7222	1,55911		
Organizasyonel Nedenler	Okuryazar değil	19	2,3368	1,42057	,417	,797
	Okuryazar	33	2,6242	1,25176		
	İlköğretim	22	2,8909	1,61979		
	Lise	172	2,7023	1,50779		
	Üniversite	54	2,7593	1,51141		
Ruhsal Nedenler	Okuryazar değil	19	2,3333	1,35173	,422	,792
	Okuryazar	33	2,6869	1,21031		
	İlköğretim	22	2,8182	1,68003		
	Lise	172	2,6143	1,44394		
	Üniversite	54	2,7654	1,48455		

*p <0,05

Anne eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında Tablo 7'e alanların durumu ve yan nedenler durumunun alt boyutlarında p<0,05 düzeyinde istatistiksel olarak

anlamli farklilik tespit edilirken, diğ er alt boyutlarda (fiziksel özellikler, negatif iç sel nedenler, ekonomik durum, organizasyonel nedenler ve ruhsal nedenler) anlamli farklilik olmad ığı tespit edilmiştir.

Tablo 8. Baba meslek durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (X)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	İşsiz	21	2,6190	1,35697	,327	,860
	Memur	82	2,7226	1,40875		
	İşçi	66	2,6894	1,40470		
	Emekli	99	2,7424	1,40990		
	Serbest	32	2,4297	1,51103		
Alanların Durumu	İşsiz	21	2,6571	1,48882	,192	,942
	Memur	82	2,7024	1,49575		
	İşçi	66	2,6970	1,45971		
	Emekli	99	2,6646	1,41992		
	Serbest	32	2,4500	1,51806		
Negatif İçsel Nedenler	İşsiz	21	2,6429	1,50949	,310	,871
	Memur	82	2,7774	1,61351		
	İşçi	66	2,7273	1,42958		
	Emekli	99	2,7298	1,42261		
	Serbest	32	2,4453	1,49964		
Ekonomik Durum	İşsiz	21	2,7143	1,50291	,254	,907
	Memur	82	2,6992	1,54103		
	İşçi	66	2,7020	1,46308		
	Emekli	99	2,6902	1,45784		
	Serbest	32	2,4167	1,54270		
Yan Nedenler	İşsiz	21	2,6548	1,50099	,231	,921
	Memur	82	2,7195	1,51096		
	İşçi	66	2,7235	1,49623		
	Emekli	99	2,6970	1,45742		
	Serbest	32	2,4453	1,54859		
Organizasyonel Nedenler	İşsiz	21	2,6857	1,46365	,202	,937
	Memur	82	2,6927	1,48114		
	İşçi	66	2,7697	1,59161		
	Emekli	99	2,7152	1,43145		
	Serbest	32	2,4875	1,47315		
Ruhsal Nedenler	İşsiz	21	2,6190	1,45787	,476	,753
	Memur	82	2,6667	1,43921		
	İşçi	66	2,7172	1,43490		
	Emekli	99	2,6936	1,45037		
	Serbest	32	2,3229	1,41037		

*p <0,05

Baba meslek durumuna göre karşılaştırıldığında Tablo 8'e tüm alt boyutları $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 9. Anne meslek durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (X)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	İşsiz	165	2,6593	1,38683	,385	,740
	Memur	30	2,6083	1,43191		
	İşçi	53	2,8113	1,48786		
	Emekli	31	2,5645	1,34779		
	Serbest	21	2,6071	1,39098		
Alanların Durumu	İşsiz	165	2,6642	1,47764	,213	,931
	Memur	30	2,5200	1,38823		
	İşçi	53	2,7774	1,52651		
	Emekli	31	2,6645	1,36273		
	Serbest	21	2,5048	1,44999		
Negatif İçsel Nedenler	İşsiz	165	2,7045	1,45885	,353	,042*
	Memur	30	2,5750	1,42809		
	İşçi	53	2,8915	1,73032		
	Emekli	31	2,5484	1,32982		
	Serbest	21	2,6667	1,41495		
Ekonomik Durum	İşsiz	165	2,6667	1,49344	,457	,767
	Memur	30	2,4444	1,43127		
	İşçi	53	2,8679	1,56803		
	Emekli	31	2,6452	1,39824		
	Serbest	21	2,5238	1,50396		
Yan Nedenler	İşsiz	165	2,8538	1,53597	,378	,025*
	Memur	30	2,5500	1,51059		
	İşçi	53	2,6924	1,49762		
	Emekli	31	2,5726	1,41007		
	Serbest	21	2,4762	1,42062		
Organizasyonel Nedenler	İşsiz	165	2,6764	1,44939	,208	,934
	Memur	30	2,6400	1,73912		
	İşçi	53	2,8566	1,54291		
	Emekli	31	2,6065	1,36673		
	Serbest	21	2,6381	1,43474		
Ruhsal Nedenler	İşsiz	165	2,6768	1,43581	,240	,915
	Memur	30	2,5889	1,51033		
	İşçi	53	2,7296	1,46185		
	Emekli	31	2,5591	1,33995		
	Serbest	21	2,4127	1,49408		

* $p < 0,05$

Anne meslek durumuna göre karşılaştırıldığında Tablo 9'e negatif içsel nedenler ve yan nedenler durumunun alt boyutlarında $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel

olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, diğer alt boyutlarda (fiziksel özellikler, alanların durumu, ekonomik durum, organizasyonel nedenler ve ruhsal nedenler) anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiş edilmiştir.

Tablo 10. Yaşamın geçtiği yere göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (\bar{X})	SS(\pm)	F	p
Fiziksel Özellikler	Köy kasaba	27	2,9583	1,39119	1,676	,049*
	Şehir	267	2,7238	1,41513		
	Yurt dışı	6	2,2222	1,31620		
Alanların Durumu	Köy kasaba	27	2,9000	1,40712	,979	,037*
	Şehir	267	2,6899	1,46601		
	Yurt dışı	6	2,2963	1,37267		
Negatif İçsel Nedenler	Köy kasaba	27	3,0417	1,58443	1,151	,038*
	Şehir	267	2,7378	1,48981		
	Yurt dışı	6	2,3148	1,41522		
Ekonomik Durum	Köy kasaba	27	3,0000	1,54919	1,174	,031*
	Şehir	267	2,7004	1,48851		
	Yurt dışı	6	2,2716	1,44718		
Yan Nedenler	Köy kasaba	27	2,8333	1,32916	1,102	,034*
	Şehir	267	2,7163	1,49868		
	Yurt dışı	6	2,2778	1,37165		
Organizasyonel Nedenler	Köy kasaba	27	3,0000	1,54919	1,428	,042*
	Şehir	267	2,7326	1,48343		
	Yurt dışı	6	2,2519	1,40723		
Ruhsal Nedenler	Köy kasaba	27	2,9444	1,59745	,758	,019*
	Şehir	267	2,6704	1,44214		
	Yurt dışı	6	2,3457	1,34126		

*p <0,05

Yaşamın geçtiği yer durumuna göre karşılaştırıldığında Tablo 10'e tüm durumunun alt boyutlarında p<0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, en yüksek anlamlılık farkının fiziksel özellikler olarak karşımıza çıkarken en az farkın ise ruhsal nedenler olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Gelir durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (<i>X</i>)	SS(±)	F	p
Fiziksel Özellikler	400-600	17	2,8892	1,49129	1,688	,033*
	601-800	64	2,7616	1,39901		
	801-1000	88	2,6957	1,37129		
	1001-1200	108	2,3529	1,36983		
	1200+	23	2,3516	1,06822		
Alanların Durumu	400-600	17	2,8705	1,54385	1,742	,041*
	601-800	64	2,7565	1,45971		
	801-1000	88	2,7278	1,41824		
	1001-1200	108	2,3529	1,41169		
	1200+	23	2,2969	1,27187		
Negatif İçsel Nedenler	400-600	17	2,9233	1,54180	1,996	,045*
	601-800	64	2,8152	1,52015		
	801-1000	88	2,7940	1,41063		
	1001-1200	108	2,3971	1,40519		
	1200+	23	2,3008	1,09351		
Ekonomik Durum	400-600	17	2,9091	1,57140	2,058	,046*
	601-800	64	2,7826	1,45601		
	801-1000	88	2,7346	1,44463		
	1001-1200	108	2,3529	1,43425		
	1200+	23	2,2656	1,27187		
Yan Nedenler	400-600	17	2,9091	1,56662	1,748	,044*
	601-800	64	2,7454	1,47446		
	801-1000	88	2,7283	1,44583		
	1001-1200	108	2,3824	1,42817		
	1200+	23	2,3125	1,22830		
Organizasyonel Nedenler	400-600	17	2,9045	1,60773	1,541	,032*
	601-800	64	2,7652	1,46640		
	801-1000	88	2,7574	1,40861		
	1001-1200	108	2,4235	1,38162		
	1200+	23	2,3469	1,19349		
Ruhsal Nedenler	400-600	17	2,8674	1,53590	1,647	,034*
	601-800	64	2,7068	1,44020		
	801-1000	88	2,6667	1,34465		
	1001-1200	108	2,4118	1,32951		
	1200+	23	2,2969	1,22774		

*p < 0,05

Gelir durumuna göre karşılaştırıldığında Tablo 11'e tüm durumunun alt boyutlarında p<0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, en fazla farkın ekonomik nedenler arasında olduğu görülmekte, en az farkın ise organizasyonel nedenler arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Gelirin idare durumuna göre rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engelleri puanlarının karşılaştırıldığı tek yönlü ANOVA testi

		N	Ortalama (\bar{X})	SS(\pm)	F	p
Fiziksel Özellikler	Yeterli	42	2,3929	1,36835	1,091	,027*
	İdare ediyor	165	2,7091	1,42824		
	Yetersiz	93	2,7688	1,39254		
Alanların Durumu	Yeterli	42	2,3286	1,46492	1,460	,034*
	İdare ediyor	165	2,6691	1,44622		
	Yetersiz	93	2,7892	1,46536		
Negatif İçsel Nedenler	Yeterli	42	2,4643	1,73958	,803	,049*
	İdare ediyor	165	2,7061	1,44539		
	Yetersiz	93	2,8145	1,43657		
Ekonomik Durum	Yeterli	42	2,3175	1,47233	1,510	,029*
	İdare ediyor	165	2,6869	1,48693		
	Yetersiz	93	2,7921	1,48496		
Yan Nedenler	Yeterli	42	2,3452	1,45140	1,412	,045*
	İdare ediyor	165	2,6924	1,48791		
	Yetersiz	93	2,8065	1,49052		
Organizasyonel Nedenler	Yeterli	42	2,3143	1,41155	1,665	,049*
	İdare ediyor	165	2,7358	1,50024		
	Yetersiz	93	2,7935	1,46331		
Ruhsal Nedenler	Yeterli	42	2,3413	1,32003	1,205	,041*
	İdare ediyor	165	2,6667	1,45669		
	Yetersiz	93	2,7491	1,44267		

*p <0,05

Gelirin idare durumuna göre karşılaştırıldığında Tablo 12'e tüm durumunun alt boyutlarında p<0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, en fazla farkın organizasyonel nedenler arasında olduğu görülmekte, en az farkın ise fiziksel nedenler arasında olduğu görülmektedir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde, çalışma kapsamında yapılan Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engellerinin incelenmesi ve karşılaştırılmasında öğrencilerin cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, aile tipi, baba eğitim durumu, baba meslek durumu, anne eğitim durumu, anne meslek durumu, yaşamının geçtiği yer, aylık gelir durumu ve aylık gelir idare durumu arasında tespit edilen istatistiksel ilişkilere ait bulguların karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda; Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılım ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının ($\bar{X}=2,49$) orta seviyede olduğu görülmektedir.

Araştırmada katılımcıların cinsiyet değişkenine göre yapılan değerlendirme sonucunda, rekreasyonel etkinliklere katılımı engelleyen faktörlerin cinsiyet değişkenine göre gruplar arasında ruhsal nedenler durumu alt boyutuna göre $p<0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, fiziksel özellikler alt boyutunda anlamlı farklılık düzeyi düşük çıkmış ve diğer alt boyutlarda (alanların durumu, negatif içsel nedenler, ekonomik durum, yan nedenler, organizasyonel nedenler ve ruhsal nedenler) herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir.

Alanyazında bulunan benzer çalışmalarda; Karaküçük ve Gürbüz (2007) yaptıkları çalışmada rekreasyonel etkinliklere katılımı engelleyen faktörlerin cinsiyete göre farklılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Bu farklılığın bayanlardan kaynaklandığı, bayanların etkinliklere katılımında erkeklere göre daha çok etkilendiklerini görülmüştür. Yine Balcı (2003) Üniversite öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada, üniversitede okuyan kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre rekreasyonel faaliyetlere katılımlara daha az yöneldiklerini tespit etmiştir.

Yine benzer bir çalışmada öğrencilerin sportif rekreasyon etkinliklere katılımları cinsiyet değişkenine göre fiziksel aktiviteye katılma durumları incelendiğinde erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre fiziksel aktiviteye katılımları daha fazla oldukları görülmüştür (Ergül, 2008).

Çalışmada bir diğer değişken olan yaş değişkenine göre gruplararası ölçek alt boyutlarına göre fiziksel ve ruhsal nedenlerin durumunun alt boyutlarında $p<0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilirken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Yaş, rekreasyonel faaliyete katılımdan oldukça önemli yer tutmaktadır; ancak bu etki kişiye ve faaliyetin türüne göre değişiklik göstermektedir (Tolkildsen, 2000). Alanyazında bulunmuş benzer çalışmalarda bulgularımızı destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre (Tütüncü ve ark.,2011) yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin rekreasyon değişkenlerini algıları arasında anlamlı farklılıklar bulmuştur.

Çalışmada katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf düzeyi değişkenine göre gruplar arasında farklılık tespitine yönelik yapılan analiz bugularına göre, katılımcıların fiziksel nedenler, ekonomik durum ve organizasyonel nedenler durumu alt boyutlarında $p<0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre son sınıf öğrencilerin katılım engel ortlama puanlarının ($\bar{X}=2.84$) diğer grup öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Elde edilen bulgulara göre, sınıf düzeyi değişkeni verileri incelendiğinde birinci ve ikinci sınıf öğrencilerin diğer öğrencilere göre fiziksel olarak kendilerini daha hazır hissetmelerine karşın, bununla birlikte ekonomik olarak gelir düzeylerinin düşük olması ve organizasyonel nedenlerdeki eksiklikler rekreatif faaliyetlere katılımında anlamlı farklılık göstermektedir. Üçüncü ve son sınıf öğrencilerin akademik kaygı, derslerin yoğunluğu ve benzeri nedenlerden dolayı rekreatif faaliyetlere katılımda anlamlı fark çıkmasında etken olduğu görülmektedir.

Çalışmamızda katılımcıların öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre gruplar arasında farklılık tespitine yönelik yapılan analiz bugularına göre katılımcıların puan değerlerinin ölçek alt boyutlarında $p<0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Özellikle Turist Rehberliği Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ortalama puanlarının ($\bar{X}=3.02$) diğer bölüm ve BESYO öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bunun sebebinin araştırmaya katılanların öğrenim gördükleri bölüm itibarıyla farklı dersler, farklı yaşam biçimleri, farklı akademik yaşam biçimlerinin olduğu düşünülmektedir.

Aile yapısının çocukların spora yönelmelerinde önemli olduğu özellikle anne-baba eğitim düzeyinin çocukların spora yönlendirilmesinde önemli bir etken olduğu bilinmektedir (Kaplan ve Çetinkaya 2010).

Yapılan çalışmada katılımcıların rekreasyonel etkinliklere katılımı engelleyen faktörlere ilişkin aile tipi değişkenine göre gruplar arasında fiziksel nedenler ve negatif içsel nedenlerin durumunun alt boyutlarında $p<0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre çekirdek aile yapılarında diğer gruplara göre daha fazla katılım engelleri ile karşılaştığı görülmüştür.

Yaşam içerisinde spor yapma veya sportif etkinliklere katılma kültürü çevresel etkenler sayesinde elde edilir. Buna da en fazla etki eden aile faktörüdür. Spor yapan veya geçmişinde sporla uğraşan ebeveynlerin çocuklarını daha fazla spora yönlendirdikleri bilinmektedir (Amman, 2000).

Çalışmamızda katılımcıların baba eğitim durumu değişkenine göre gruplar arasında farklılık tespitine yönelik yapılan analiz bugularına göre ölçek fiziksel nedenler alt boyutunda gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yapılan analiz incelemesinde bu farkın baba eğitim durumu ilköğretim olan katılımcılardan kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Çalışmada katılımcıların anne meslek anne meslek durumu değişkenine göre yapılan analiz bulgularına göre gruplar arasında negatif içsel nedenler ve yan

nedenler durumunun alt boyutlarında $p<0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Farklılığın kaynağının belirlenmesine yönelik yapılan incelemede annesi işsiz olanların daha yüksek düzeyde katılım engelleri ile karşılaştıkları tespit edilmiştir.

Bireylerin spor yapma alışkanlığı edinmelerinde önemli faktörlerden birisi de çevresel faktörlerdir. Özellikle yaşanan çevrenin sağladığı spor yapma imkanları, bu alışkanlığı kazanmada önemli bir unsurdur.

Çalışmada katılımcıların yaşam çevreleri değişkenine göre yapılan analiz bulgularına göre gruplar arasında $p<0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Farkın kaynağının belirlenmesine yönelik yapılan analiz incelemesine göre köy ve kasabada yaşayanların daha yüksek düzeyde katılım engeliyle karşılaştıkları görülmüştür. Bunun sebebinin yaşam yerinde yeterince spor tesisleri olmadığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ailenin sosyo-ekonomik durumu çocukların rekreatif faaliyet etkinliklerine katılımı üzerinde önemli bir etkidir. Çocukların fiziksel aktiviteye yönelmeleri üzerinde ailelerin etkisini araştırmak amacıyla Brustad tarafından yapılan bir çalışma; sosyo-ekonomik seviyesi yüksek olan ailelerin, çocuklarını fiziksel aktiviteye katılım için daha fazla yönlendirdiklerini göstermiştir (Brustad, 1993).

Yine Brustad tarafından yapılan benzer bir çalışmada da; sosyo-ekonomik seviyesi düşük ailelerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumları ile çocuklarını bedensel aktivitelere katılıma yönlendirmeleri arasında olumsuz yönde anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Brustad, 1996).

Yapılan çalışmada katılımcıların gelir durumu değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bulguların analizine göre delir düzeyi düşük olan ailelerin ve öğrencilerin sportif etkinliklere katılım düzeylerinin daha düşük olduğu yani gelir düzeyi durumunun rekreatif faaliyetlere katılmada bir engel olduğu tespit edilmiştir.

Benzer bir çalışmada Karakuk ve Gürbüz'un (2007). Üniversite ğretim elemanları üzerine yapılan bir çalışmada ekonomik düzeyi artıkça etkinliklere daha fazla katılım sağlandığını belirtmişlerdir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ekonomik faktörlerin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım üzerinde etkili olduğu düşünüldüğünde, araştırmamız elde edilen sonuçların, ekonomik olarak gelir düzeyi yüksek olan katılımcıların ekonomik düzeyinin düşük olan katılımcılara göre daha az etkilendiği tespit edilmiştir. Gelir düzeyi rekreasyonel fiziksel aktiviteye katılımı önemli bir faktördür (Burton ve ark., 2003 ve Jackson, 1993). Yapılan araştırmalar ve bizim yaptığımız araştırma göstermektedir ki öğrencilerin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılmalarında ekonomik gelir düzeyleri önemli bir faktördür. Fakülte ve yüksekokul arasındaki farklarda ekonomik, fiziksel, ruhsal nedenler birbirinden ayıran unsurlar arasında gösterebilir. Bunun nedeni de fakülte ve yüksekokul öğrencilerin akademik ders yoğunlarının farklı olması, ders içeriklerinin farklılık göstermesi ve sosyal çevre anlayışlarındaki farklılıklar olması bu önermeyi destekleyebilir. Çalışmamızda da ekonomik gelir düzeyinin rekreasyonel fiziksel aktiviteye katılımı önemli olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar alanyazını destekler biçimdedir.

6.1. Sonuç

Rekreasyonel fiziksel aktiviteye katılımı cinsiyet değişkeni arasında; ruhsal nedenler, yaş değişkeni arasında; ruhsal ve fiziksel nedenler, sınıf değişkeni arasında; ekonomik durum, fiziksel nedenler, organizasyonel nedenler, aile tipi değişkeni arasında; fizyolojik ve negatif içsel nedenler, baba eğitim değişkeni arasında; fizyolojik nedenler, ruhsal ve yan nedenler, anne eğitim değişkeni arasında; alanların durumu ve yan nedenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür. Fakülte ve yüksekokul öğrencilerinin rekreasyonel fiziksel aktiviteye katılımını engelleyen faktörler arasında bölüm, yaşamın geçtiği yer, gelir durumu ve gelir idare durumunda bütün at boyutlarda anlamlı fark çıkmıştır.

6.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- Öğrencilerin ve diğer personelin faydalanması için üniversitenin kampüs yerleşkesinde bulunan mevcut rekreatif faaliyet alanlarının sayısının artırılması ve var olan alanların kullanım koşullarının iyileştirilmesi,
- Üniversitenin, öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılması için gerekli birimlerinin; öğrencileri rekreatif faaliyetler konusunda bilgilendirmelerin yapılması, onları teşvik eden çalışmalar yapmasının sağlanması,
- Üniversite kampüs alanı içerisinde yer alan rekreasyonel tesislerin öğrencilerin sportif, sanatsal, kültürel etkinliklere katılımlarını sağlamka ve katılım sayısının artırılması için ücretlerin öğrencilerin gelir durumuna göre düzenlenmesi,
- Üniversitemiz Turizm Fakültesi Rekreasyon Bölümünün ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun rekreatif faaliyetler konusunda daha aktif çalışması ve Turizm Fakültesi Rekreasyon Bölümünün rekreatif faaliyetlerde öncülük yapması,
- Üniversitenin farklı bölümlerinde okuyan öğrencilerinde araştırmalara dâhil edilmesi ve grupların karşılaştırılması,
- Üniversitedeki rekreatif faaliyetlere farklı sosyal sorumluluk projeleri ve vb. etkinliklerle yerel halkın da dâhil edilmesi,
- Üniversitenin belediyeler ve yerel yönetimlerinde desteğini alarak öğrencilere daha çok rekreatif faaliyet imkanı sunulmasının sağlanması,
- Rekreatif faaliyetlerin akademik başarıyı artırmada, öğrencilerin motivasyonlarını yükseltmede faydalı olacağının gerekli birimler tarafından anlatılması.

KAYNAKLAR

- Allen RL ve diğeri. *Kırsal Kesimde Yaşayanların, Rekreasyon ve Turizm Gelişmesine Karşı Tutumları*, İstanbul, 19. TUGEV yayını , 1994:1.
- Aktaş G. *Çağdaş Alışveriş Merkezlerinde, Rekreasyonel İç Mekan Organizasyonu Önerileri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları; No. 2419. Güzel Sanatlar Enstitüsü Yayınları, 2011.
- Akten M. Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* Seri: A, Sayı:2, Yıl: 2003, Issn: 1302-7085, Sayfa: 115- 132. (Erişim: file:///C:/Users/yavuz/Desktop/407-1435-1-PB.pdf) 2003.
- Amman MT. *Spor Sosyolojisi*, Ed., İkizler, H.,C., Sporda Sosyal Bilimler, Alfa Yayınları, İstanbul, 2000.
- An İ. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, Ankara, Nobel yayınları, 2003: 6-7
- Ardahan F. *Küçük ve Orta Boy İşletmeler İçin Zaman Yönetimi*, Antalya, Akdeniz Üniversitesi Yayınları, 2004:19
- Arslan S. *Serbest Zaman-Rekreasyon ve Serbest Zaman Eğitimi*, 1.Baskı. Ankara, Nobel Yayınları, 2013:13
- Aydın M. *Kurumlar Sosyolojisi*, 2. Baskı. Ankara, Vadi Yayınları, 2000.
- Başoğlu UD. İstanbul İli Bahçelievler Belediyesi Sorumluluğundaki Spor Salonlarının Rekreasyon Sporları ve Rekreasyon Liderleri Açısından Geliştirilmesi ve Faydalılık Durumu, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniverstesi, İstanbul.2011.
- Balcı V. Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması”, *Milli Eğitim Dergisi*, 2003 , Sayı: 158, 161-173.
- Barutçugül İ. *Turizm İşletmeciliği*, İstanbul, Beta Basım Dağıtım A.Ş., 1989:15.

Bayer ZM. *Turizme Giriş*, İstanbul, İ.Ü. İşletme Fakültesi Yayınları, 1992 :3

Bucher CA. *Foundations of physical education and Sport*. Ninth edition. St. Louis : The C.V. Mosby Company, 1979.

Brustad, R.J., "Who Will Go Out and Play? Parental and Psychological influences on Children's Attraction to Physical Activity", *Pediatric Exercise Science*, 5, 1993, pp.210-213.

Brustad, R.J., "Parental and Peer Influence on Children's Psychological Development Through Sport, In:" Smoll, F.L., Smith, R.E. (Eds): *Children and Youth in Sport: A Biopsychosocial Perspective*, Madison, WI: Brown and Benchmark, 1996, pp.112-124

Cevahircioğlu B. *Efes İle İlk Adım Basketbol Okulları' Projesine Katılan 9-15 Yaş Grubu Çocukların Rekreasyon Aktivitelerine Katılımlarının Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya, 2007:31-36.

Demir C. *Demografik özellikler ile sağlanan imkânların sportif faaliyet tercihleri üzerine etkileri; üniversite gençliğine yönelik bir uygulama*, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Ankara, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği. 2003.

Editör Doç. Dr. Ardahan F, *Her Yönüyle Rekreasyon*, 1. Baskı. Ankara, Detay Yayıncılık, 2016.

Ergül OK. *Üniversite Gençliğinin Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Yönelik İlgileri ve Katılma Düzeylerinin Belirlenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, 2008.27

Erkal M, Güven Ö, Ayan D. *Sosyolojik Açıdan Spor*, 3. Baskı. Ankara, Der Yayınları, 1998.

George D, &MM. *SPSS for Windows step by step : A Simple Guide and Reference*, 17.0 update. 10 th ed. Boston: Pearson; 2010.

Güngörmüş HA. *Özel Sağlık-Spor Merkezlerinden Hizmet Alan Bireyleri Rekreasyonel Egzersize Güdüleyen Faktörler*, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2007.

Hacıoğlu N, Gökdeniz A, Dinç Y. *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi* 1. Baskı. Ankara, Detay Yayıncılık, 2009:51.

Hacıoğlu N, Gökdeniz A, Dinç Y. *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi*, 4. Baskı. Ankara, Detay yayıncılık, 2017:3.

Harris D. *Concepts in Leisure Studies*. London: Sage Publications, 2005.

Hazar A. *Rekreasyon ve Animasyon*, Ankara, Detay Yayıncılık, 2003:25-26.

Hekim M. Küresel Bir sorun olan hareketsiz yaşam tarzının ortaya çıkardığı sağlık sorunları ve hareketsiz yaşam tarzından kaynaklanan sağlık sorunlarının önlenmesinde fiziksel aktivitenin önemi, II. Uluslararası Davraz Kongresi, 5-8 Haziran Ankara, 2014, Tam Metin Kitabı.

Howe NE. The Origin Of Humor, *Medical Hypotheses* 2002; 59(3): 252-254

Kaplan Y, Çetinkaya G. Çocuklar İçin, Bir İletişim ve Toplumsallaşma Aracı Olarak Spor, 1. Uluslararası Çocuk ve Spor Kongresi 19-21 Nisan 2010, ss. 479-487. Kuzey Kıbrıs, 2010.

Karaca A. Fiziksel aktivite değerlendirme anketi güvenilirlik ve geçerlik çalışması, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bilim Uzmanlığı Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 1998.

Karaoğlan AD. Üst Düzey Yöneticilerin Zaman Yönetimi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi, 2006.

Karaküçük S, Ekenci Güner. Okullarda Boş Zamanları Değerlendirme (Rekreasyon) Eğitimindeki Rolü”, *Milli Eğitim Dergisi*, 1995: 128: 62-66.

Karaküçük S. *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, Kavram, Kapsam ve Araştırma*. 2. Baskı. Ankara, 1997: 1, 117.

Karaküçük S. *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*, 1. Baskı. Ankara, Gazi Kitabevi, 1999:59.

Karaküçük S. *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*, 3. Baskı. Ankara, Bağırhan Yayınevi, 2005:59.

Karaküçük S. *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*, Ankara, Gazi Kitabevi, 2008:47-48.

Karaküçük, S. *Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme*, 7.Baskı Geliştirilmiş, Gazi Kitabevi, 2014:47.

Koçan N. Geleneksel Sporlarımızdan Ciritin Rekreasyon Amacı İle Günümüze Uyarlanması. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi* Issn: 2007: 1306-4371 Cilt:2 Sayı:1. Elektronik Dergi 31.

Komili H. Çalışmak Hastalıklıdır? İçinde: Şimşek I, editör. Çalışmak: Yorar. *Cogito: Üç Aylık Düşünce Dergisi* 1997; 12: 79- 81.

Köktaş KŞ. *Rekreasyon Boş Zaman Değerlendirme*, Geliştirilmiş 3. Baskı. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2010:30-32.

Kouthouris C. Investigating Demographic and Attitude Characteristics of Recreational Skiers: An Application of Behavioral Segmentation. *The Sport Journal* 2005: 8.

Küçüktopuzlu F. Turistik Yatırımların Yoğunlaşmasına Paralel Rekreasyon İmkânlarının Geliştirilmesi Bakımından Güney Antalya Projesi Uygulaması, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 1991.

Nurettin E. *Boş Zamanlar Sorunu*, Ankara, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını, Atak Matbaası, 1973:21

Ok E. Üniversite Gençliğinin Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Yönelik İlgileri ve Katılma Düzeylerinin Belirlenmesi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, 2008.

Özer K. *Fiziksel Uygunluk*, 2. Basım, Ankara, Nobel Yayıncılık, 2006.

Rossmann RT, Schatter EB, *Recreation Programming Design Leisure Experiences*, (3rd Edition), Sagamore Publishing, Campaign IL. 2000:11.

Russell B. Yorgunluk. Tümertekin A (Çev), İçinde: Şimşek I, editör. Çalışmak: Yorar. *Cogito: Üç Aylık Düşünce Dergisi* 1997; 12:153-159.

Samuk E. Üniversitelerde Görev Yapan Akademik ve İdari Personelin Fiziksel Aktivitelere Katılmalarının Zaman Yönetimi Açısından İlişkisinin Araştırılması, Osmangazi Üniversitesi Örneği, Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi, 2014.

Scott D. *Zamanı İyi Değerlendirmek*, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1993.

Silahtaroglu F. Akademisyenlerde Zaman Yönetimi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, 2004.

Soydan T. Türkiyede Kamu Reform Sürecinde Uygulanan Eğitim Politikalarının Çözümlemesi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2006:2.

Tabachnik BG, Fidell LS. *Using Multivariate Statistics*. 6th ed. Boston: Pearson, 2013.

Tezcan M. *Boş Zamanlar Sosyolojisi*, Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1993.

Tezcan N. Rekreasyon Etkinliklerinin Çalışanların Performansları Üzerine Etkilerinin İncelenmesi: (Kocaeli Trakya Birlik), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, 2007:39.

Torkildsen G. *Leisure and Recreation Management*. 4th Edition. London: E & FN Spon Press;1999.

Torkildsen G. *Leisure and recreation management (5th Edition)*, London, 2005.

Toskay T. *Turizm: Turizm Olayına Genel Yaklaşım*, İstanbul, Der Yayınları, 1983:32.
Tribe J. *The Economics of Leisure and Tourism: Environments, Markets and Impacts*. Butterworth-HeinemannLtd, Oxford;1995.

Turhan H. Eğlence ve Boş Zaman Bağlamında Gazete Tüketim Motivasyonları, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Kadir Has Üniversitesi, 2014.

Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, Ankara: TDKYayınları, 1982.

Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Ankara, Sağlık Bakanlığı Yayın No:940, 2014.

Tütüncü Ö, Aydın İ, Küçükusta D, Nilgün, A. V. C. I., & İlkey, T. A. Ş. Üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurların analizi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 2011: 22(2), 69-83.

Usta Ö. *Genel Turizm*, İzmir, Anadolu Matbaacılık, 2001:8.

Uzun S, Müderrisoğlu H. Kırsal Rekreasyon Alanlarında Kullanıcı Memnuniyeti: Bolu Gölcük Orman içi Dinlenme Yeri Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A, Sayı: 1, ISSN: 1302- 7085, 2010: 67-82

Vural Ö. Masa Başlı Çalışanlarda Fiziksel Aktivite Düzeyi ve Yaşam Kalitesi İlişkisi, Ankara Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2010.

Yaman V, Yaman F, Burgul N. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Serbest Zaman Alışkanlıkları İçerisindeki Sporun Yeri ve Rolü (Ankara Örneği)", The 10th ICHPER•SD EuropeanCongressandthe TSSA 8th InternationalSports ScienceCongressWhichWill be OrganizedJointly During 17th - 20th of November 2004 Antalya.

Yılmaz Ş. Rekreasyon Faaliyetlerinin Yönetim ve Organizasyonu Antalya Bölgesinde Beş Yıldızlı Otel İşletmelerine Yönelik Bir Uygulama, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi, 2007.

Zorba E, Saygın Ö. *Fiziksel Aktivite ve Fiziksel Uygunluk*. 2. Baskı. İstanbul, İnceler Ofset Mat. Amb. San. Tic. Ltd. Şti., 2009.

EK-1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1) Yaşınız

() 18-20 () 21-23 () 24-26 () 27-29 () 30+

2) Cinsiyetiniz

() 1- Kız () 2- Erkek

3) Sınıfınız?

() 1- 1. Sınıf () 2- 2. Sınıf () 3- 3. Sınıf () 4- 4. Sınıf

4) Okulunuzun İsmi/Bölümünüz

() Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

() Beden Eğitimi ve Spor Öğret. () Antrenörlük Eğitimi () Spor Yöneticiliği

() Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi

() Turizm İşlet. () Turist Rehberliği () Gastronomi ve Mutfak Sanatları

5) Aile Tipiniz

() 1- Çekirdek Aile () 2- Geniş Aile () 3- Parçalanmış Aile

6) Babanızın Eğitimi

() 1- Okur-Yazar Değil () 2- Okur-Yazar () 3- İlköğreti () 4- Lise

() 5- Üniversite

7) Babanızın Mesleği

() 1- İşsiz () 2- Memur () 3- İşçi () 4- Emekli () 5- Serbest

7) Annenizin Eğitimi

1- () 1- Okur-Yazar Değil () 2- Okur-Yazar () 3- İlköğretim () 4- Lise

() 5- Üniversite

9) Annenizin Mesleği:

() 1- İşsiz () 2- Memur () 3- İşçi () 4- Emekli () 5- Serbest

10) Yaşamınızın En Büyük Bölümünün Geçtiği Yer

() 1- Köy veya Kasaba () 2- Şehir () 3- Yurtdışı

11) Sizin Aylık Geliriniz (Ailenizden Gelen, Burs, Kazancınız)

() 400-600 () 601-800 () 801-1000 () 1001-1200 () 1200+

12) Size Ait Aylık Gelirinizi nasıl değerlendiriyorsunuz

() 1- Yeterli () 2- İdare Ediyor () 3- Yetersiz

EK-2. REKREASYON FAALİYETLERİNE KATILIM ÖLÇEĞİ (RFKÖ)

		Çok Önemli	Önemli	Kararsızım	Önemsiz	Kesinlikle Önemsiz
1	Kendimi sağlıklı hissetmiyorum					
2	Bu tür faaliyetleri tercih etmiyorum					
3	Bu faaliyetlere katılmaktan çekinmem					
4	Faaliyetler için fiziksel olarak yeterli değilim					
5	Faaliyetler için rekreasyon alanları uygun değil					
6	Arkadaşlarımın haber vermemesi					
7	Rekreasyon alanları temiz ve hijyenik değil					
8	Rekreasyon faaliyetlerinin pahalı olması					
9	Rekreasyon alanlarının bayanlara yönelik olmaması					
10	Faaliyetlere katılım için kendime güvenmiyorum					
11	Kendimi enerjik hissetmiyorum					
12	Faaliyetlere katılım için yetenekli olmadığımı hissetmiyorum					
13	Ulaşım olanaklarının kısıtlı olması					
14	Rekreasyon alanları kalabalık					
15	Faaliyetlerin nerede yapılacağıının net olmaması					
16	Ekonomik yetersizliklerin olması					
17	Mesafenin uzak olması					
18	Faaliyetlere ayıracak zamanımın olmaması					
19	Fazla iş yükümün olması					
20	Eski tecrübelerimin olumsuz oluşu					
21	Kültüreden yapıdan dolayı (bu tür faaliyetlere katılmam kültürel açıdan uygun değil					
22	Planlama yapmanın zorluğu					
23	Donanımların (ekipman) pahalı olması					
24	Uygun yerlerden haberdar olmamak					
25	Rekreasyon alanlarının (tesisleri) sayıca yetersiz olması					
26	Faaliyetlere katılma konusunda isteksizim					
27	Bu tür faaliyetlerle ilgilenmiyorum					
28	Sağlık problemlerim nedeniyle katılamıyorum					

EK -3. ETİK KURULU

Evrak Tarih ve Sayısı: 14/03/2018-E.12036

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : 94025189-050-03-
Konu : Etik Kurul Karar Formu

Sayın Doç. Dr. Fahri AKÇAKOYUN
Öğretim Üyesi

İlgili : 06/03/2018 tarihli ve 38616215/300/10829 sayılı yazınız.

"Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel fiziksel aktivitelere katılım engellerinin incelenmesi ve karşılaştırılması" çalışmanız hakkında Etik Kurulumuzna bilimsel ve etik yönden oluşturduğunuz görüşlerinizdeki karar formunda belirtilmiştir.
Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Fuat EREL
Başkan

Fk :
Karar Formu

T.C. Fakültesi Balıkesir Üniversitesi 1145 Söğütözü
Tel: Faks: 0266 6121489
E-Posta: etik.balunp@balikesir.edu.tr
Nispetiye Bulvarı, 11450 Balıkesir / Balıkesir
Elektronik adres: https://www.balikesir.edu.tr/index.php/balikesir_etik_kurulu

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	"Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğrenciler ile Tuzluk Fakültesi Öğrencilerinin Rekreatif Fiziksel Aktivitelere Katılım Engellenen Üzelenmesi ve Karşılaştırılması"
VARSA ARAŞTIRMANIN PROTOKOL KODU	

ETİK KURULU BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	BALIKESİR ÜNİV. TIP FAKÜLTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
	ACIK ADRESİ	Çağrı Yerleşkesi, Uğak yolu Çarşı, 10145 BALIKESİR
	TELEFON	0256 612 10 10 - 6707
	FAKS	
	E-POSTA	etik@unib.es.edu.tr

BASVURU BİLGİLERİ	KOORDİNATÖR SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Doç.Dr.Fahri AKÇAKOYUN			
	KOORDİNATÖR SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı			
	KOORDİNATÖR SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	BALIKESİR			
	VARSA İDARİ SORUMLU UNVANI/ADI/SOYADI				
	DESTEKLEYİCİ				
	PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ UNVANI/ADI/SOYADI (TOBTAK vb. gibi kasıtlı olarak destek almayanlar için)				
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLİCİSİ				
	ARAŞTIRMANIN FAZİ VE TÜRÜ	FAZ 1	☐	☐	☐
		FAZ 2	☐	☐	☐
		FAZ 3	☐	☐	☐
FAZ 4		☐	☐	☐	
Gözelemsel ilay çalışması		☐	☐	☐	
Tıbbi cihaz klinik araştırmaları		☐	☐	☐	
In vitro tıbbi cihazlar ile yapılan performans değerlendirme çalışmaları		☐	☐	☐	
İlay dışı klinik araştırmalar	☐	☐	☐		
Diğer ise belirtiniz	☐	☐	☐		
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☒	ÇOK MERKEZLİ ☐	ULUSAL ☐	ULUSLARARASI ☐	

DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarih	Versiyon Numarası	Dili		
				Türkçe	İngilizce	Diğer
	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ ÖZGÜLLÜ OLUR FÜRSMÜ			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	Belge Adı			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
				Açıklama		

Etik Kurul Başkanı
Unvanı/Adı/Soyadı: Prof.Dr.Fuat ERGİL
İmza:

Not: Etik kurul başkanı, imzasını her alanla ilgili her sayfaya imza atmalıdır.

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	"Dokuz Eylül Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğrencileri ile Düzce Enstitüsü Öğrencilerinin Rekreatif Fiziksel Aktivitelere Karşı Engellilerin İncelenmesi ve Katılımlarının"
YATSA ARAŞTIRMANIN PAUFKOL KODU	

DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama
		SIGORTA
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☒
	BIYOLOJİK MATERYEL	
	TRANSFER FORMU	☐
	İLAN	
	YILLIK BİLDİRİM	
	SONUÇ RAPORU	
	GÜVENLİLİK BİLDİRİMLERİ	
	DİĞER:	
KARAR BELGELERİ	Karar No:2018/55	Tarih: 07/03/2018
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/çalışmanın gereği, amaç, yöntemi ve yöntemleri zikr ederek incelenmiş ve uygun bulunmuş olup çalışmanın yapılacağı bölümlerden izin alınması şartıyla araştırmanın/çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunur ulguna toplanmaya katılan etik kurul üye tam sayısının oybirliği ile karar verilmiştir. İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/çalışmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun izin alınması gerekmektedir.	

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	
ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI	İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI:	Prof.Dr.Fuat EREL

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Çalışıyor	Araştırma ile ilgili	Katılım *	İmza
Prof. Dr. Fuat EREL	Genel Hastalıklar AD	Bağcılar Üniversitesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Doç.Dr. Gülten ERKİN	Fizyoloji AD	Bağcılar Üniversitesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Yrd.Doç.Dr. EHA AKSÖZ	Tıbbi Farmakoloji AD	Bağcılar Üniversitesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Yrd.Doç.Dr. F. Bahar SİBNAY	Histoloji ve Embriyoloji AD	Bağcılar Üniversitesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Yrd.Doç.Dr.Eyüp AVCI	Kardiyoloji AD	Bağcılar Üniversitesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Ünvan Dr. Mehmet ÇALIŞKAN	Halk Sağlığı AD	Bal. Kesir KEAS Organize Sanayi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Av. Feriit ARDA	Aveçer	Serbest	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Doç. Hüsnü KUNDAKÇI	Genel	BAD Sağlık Uyg. ve Araştırma Hastanesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	
Serhat ALJEMİR			E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☐	

*Toplantı: BÜCanıs

Etik Kurul Başkanı:
Unvanı/Adı/Soyadı: Prof.Dr.Fuat EREL
İmza:

Not: Etik kurul başkanı, imzasının yer almadığı her sayfaya imza atmalıdır.

EK -4. ANKET İZİNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 91/11/2017-E.42834

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Turizm Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 91739084-302.99-
Konu : Anket İzni (Yılmaz DENİZ, Veli
TAŞER)

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 25/10/2017 tarihli ve 46720092/302.99/41686 sayılı yazınız.

Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden Yılmaz DENİZ ve Veli TAŞER'in yüksek lisans tez çalışması anketlerini Fakültemizde yapmalarında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.
Bilgilerinize arz/rica ederim.

e-İmzalıdır
Doç. Dr. Ahmet KÖROĞLU
Dekan V.

Turizm Fakültesi Çığı Yenışhesi 30145 Balıkesir
Tel: 2666121340
E-Posta: bkimyo@balikesir.edu.tr

Faks: 2666122957
Elektronik İğ: bkimyo.balikesir.edu.tr

Öyentih Bilgi İşh İrdiba: Esh Yıldırım

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

EK -5. KİŞİSEL BİLGİLER

KİŞİSEL BİLGİLER	
Adı Soyadı	: Veli TAŞER
Doğum tarihi	: 12.12.1982
Doğum yeri	: Çorum
Medeni hali	: Evli
Uyruğu	: T.C.
Adres	: Güngören Mah. İstanbul Cad. Kadınhanı/KONYA
Tel	: 0332 834 0312
Faks	: 0332 834 0313
E-mail	: velitaserr@gmail.com
EĞİTİM	
Lise	: Eti Lisesi (Çorum- 2000)
Lisans	Balıkesir Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Seyehat İşletmeciliği (2012) Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (2016)
Yüksek lisans	: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (2016...)
YABANCI DİL BİLGİSİ	
Almanca	